

Spelregels handbal

1 juli 2024

Internationale Handbal Federatie

Spelregels handbal

Originele titel:

IX. Rules of the game a) Indoor Handball

Edition: 1 juli 2024

Editie: 1 juli 2024

Inhoudstafel

Regel 1	Het speeloppervlak.....	5
Regel 2	Speeltijd, eindsignaal, time-out	10
Regel 3	De bal.....	14
Regel 4	Het team, het wisselen, de uitrusting, blessures spelers	15
Regel 5	De doelverdediger	19
Regel 6	Het doelgebied	21
Regel 7	Het spelen van de bal, passief spel.....	23
Regel 8	Overtredingen en onsportief gedrag.....	26
Regel 9	Het maken van een doelpunt	34
Regel 10	De beginworp	36
Regel 11	De inworp	38
Regel 12	De uitworp	39
Regel 13	De vrije worp	40
Regel 14	De 7m-worp.....	43
Regel 15	Algemene richtlijnen voor uitvoering van worpen (beginworp, inworp, uitworp, vrije worp, 7m-worp)	45
Regel 16	De straffen.....	48
Regel 17	De scheidsrechters.....	53
Regel 18	De tijdwaarnemer en de secretaris	55
IHF- handgebaren		56
II. Verduidelijkingen bij de Spelregels		66
III. Wisselzonereglement.....		81
IV. Richtlijnen en interpretaties		84
V. Richtlijnen voor Speeloppervlakken en Doelen		101
Addendum: Elektronische teamtime-out Beneleague		104

Opmerking:

De huidige spelregels worden momenteel herwerkt (ze worden opgedeeld in drie afzonderlijke afzonderlijke documenten).

UITGAVE

Vlaamse Handbalvereniging vzw
Dr. Vanderhoeydonckstraat, 48
3560 Lummen
Tel: 013/30 85 46
E-Mail: info@handbal.be
Website: www.handbal.be

OORSPRONKELIJKE TITEL

IX. Rules of the game a) Indoor Handball
Edition: 1 July 2024

VERTALING/BEWERKING: L. Vanackere, F. Mulleners, Ph. Hendrix en S. Evers

WOORD VOORAF

De Spelregeltekst, de Toelichtingen, de IHF- Handgebaren, de Verduidelijkingen bij de Spelregels en het Wisselzonereglement vormen een integraal onderdeel van dit spelregelboekje.

Zie ook de geïntegreerde "Richtlijnen en Interpretaties" die bijkomende aanwijzingen geven over de toepassing van bepaalde regels. De "Richtlijnen en Interpretaties" zullen, indien nodig, worden aangevuld.

De "Richtlijnen voor Speelvelden en Doelen", die voor het gemak van de gebruikers van de spelregels gewoon in de spelregels zijn opgenomen, maken geen integraal deel uit van de spelregels.

Opmerking:

Om het taalkundig eenvoudig te houden, wordt in dit spelregelboekje voor vrouwelijke en mannelijke spelers, officials, scheidsrechters en andere personen doorgaans de mannelijke woordvorm gebruikt.

De spelregels echter zijn, met uitzondering van spelregel 3 (*afmetingen van de ballen*), voor vrouwelijke en mannelijke deelnemers dezelfde.

Regel 1 Het speeloppervlak

1:1 Het speeloppervlak (fig. 1a en 1b) dat een speelveld en twee doelgebieden (zie 1:4 en regel 6) omvat, is een rechthoek met een lengte van 40 m en breedte van 20 m. De lengtezijden worden zijlijnen, de breedtezijden buitendoellijnen, tussen de doelpalen echter doellijnen genoemd.

Het is gewenst naast de zijlijnen een veiligheidszone van minstens 1 m, en achter de doellijnen een veiligheidszone van minstens 2 m te voorzien.

De staat van het speeloppervlak mag tijdens de wedstrijd niet in het voordeel van een team worden gewijzigd.

1:2 In het midden van beide buitendoellijnen staat een doel (fig. 2a en 2b). De doelen moeten stevig verankerd zijn in de bodem of aan de muur achter hen. Aan de binnenkant van de palen gemeten is het doel 2 m hoog en 3 m breed.

De doelpalen zijn door een horizontale doellat vast verbonden. De achterkant van de doelpalen moet met de achterzijde van de doellijn samenlopen. De doelpalen en doellat moeten een vierkante doorsnede hebben van 8 cm. De drie van op het speelveld zichtbare zijden moeten geschilderd zijn in twee contrasterende kleuren, die eveneens duidelijk afsteken tegen de achtergrond.

De doelen moeten van een net voorzien zijn dat zo moet opgehangen zijn, dat een in het doel geworpen bal normaliter in het doel blijft.

1:3 Alle lijnen van het speeloppervlak behoren tot het gebied dat zij begrenzen. De doellijnen tussen de doelpalen zijn 8 cm breed (fig. 2a), alle andere lijnen zijn 5 cm breed.

Twee naast elkaar liggende gebieden kunnen in plaats van door lijnen ook door verschillende kleuren van elkaar gescheiden worden.

1:4 Voor elk doel bevindt zich het doelgebied (zie fig. 5, blz. 85). Het doelgebied wordt als volgt door de doelgebiedlijn (6m-lijn) begrensd:

a) voor het doel wordt op een afstand van 6 m evenwijdig aan de doellijn een 3 m lange lijn getrokken (gemeten van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de doelgebiedlijn);

b) twee kwartcirkels met van straal van 6 m (gemeten van de achterste binnenkant van de doelpaal) verbinden de 3 m lange lijn met de buitendoellijn (fig. 1a, 1b en 2a).

1:5 De vrijeworplijn (9m-lijn) is een onderbroken lijn, getrokken op 3 m afstand van de doelgebiedlijn. De lijnstukken van de vrijeworplijn alsook de tussenafstanden hebben een lengte van 15 cm (fig.1a en 1b).

1:6 De 7m-lijn is een 1 m lang lijnstuk voor het doel. Ze loopt evenwijdig aan de doellijn, getrokken op een afstand van 7 m, gemeten van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de 7m-lijn; (fig. 1a en 1b).

- 1:7** De doelverdedigergrenslijn (4m-lijn) is een 15 cm lang lijnstuk voor het doel. Ze verloopt evenwijdig aan de doellijn, getrokken op een afstand van 4 m, gemeten van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de 4m-lijn; (fig. 1a en 1b).
- 1:8** De middenlijn verbindt het midden van beide zijlijnen met elkaar (fig. 1a en 3).
- 1:9** Een cirkel met een diameter van 4 meter, beginworpzone genoemd, is in het midden van de middenlijn geplaatst (zie diagram 1b en Regel 10:5). De beginworpzone kan zijn, ofwel:
- een gebied met een andere kleur **dan** het speeloppervlak (diameter 4m).
  - een cirkellijn.

Opmerking:

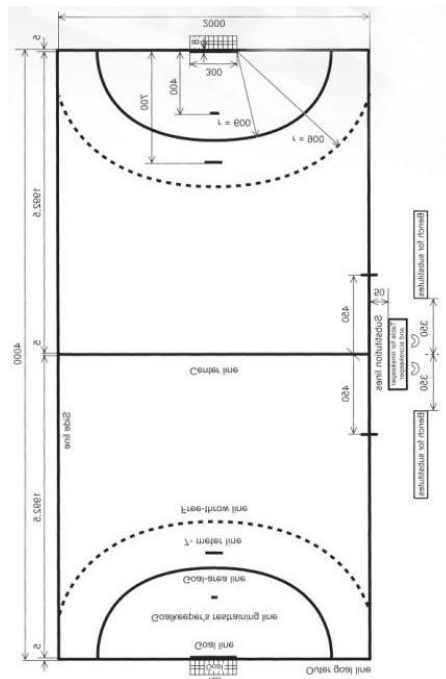
De beginworpzone is verplicht bij IHF-evenementen en in professionele handbalcompetities voor senioren en is optioneel voor Continentale en andere evenementen georganiseerd door Nationale Federaties.

- 1:10** De wissellijn (een deel van de zijlijn) reikt voor elk team van de middenlijn tot een op 4,5 m van de middenlijn gelegen eindpunt. Van dit eindpunt van de wissellijnen wordt evenwijdig aan de middenlijn, en dit naar beide kanten van de zijlijn, een 15 cm lange lijn getrokken (fig. 1 en 3).

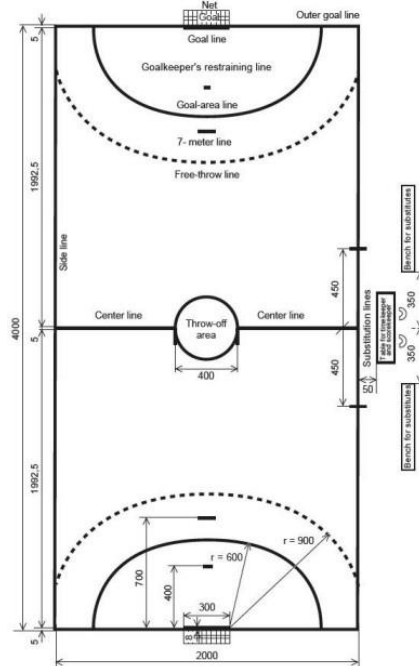
Opmerking:

Meer gedetailleerde technische vereisten voor het speeloppervlak en de doelen staan in de „Richtlijnen voor Speeloppervlakken en Doelen“.

Figuur 1a: Het speeloppervlak – met enkel een middenlijn

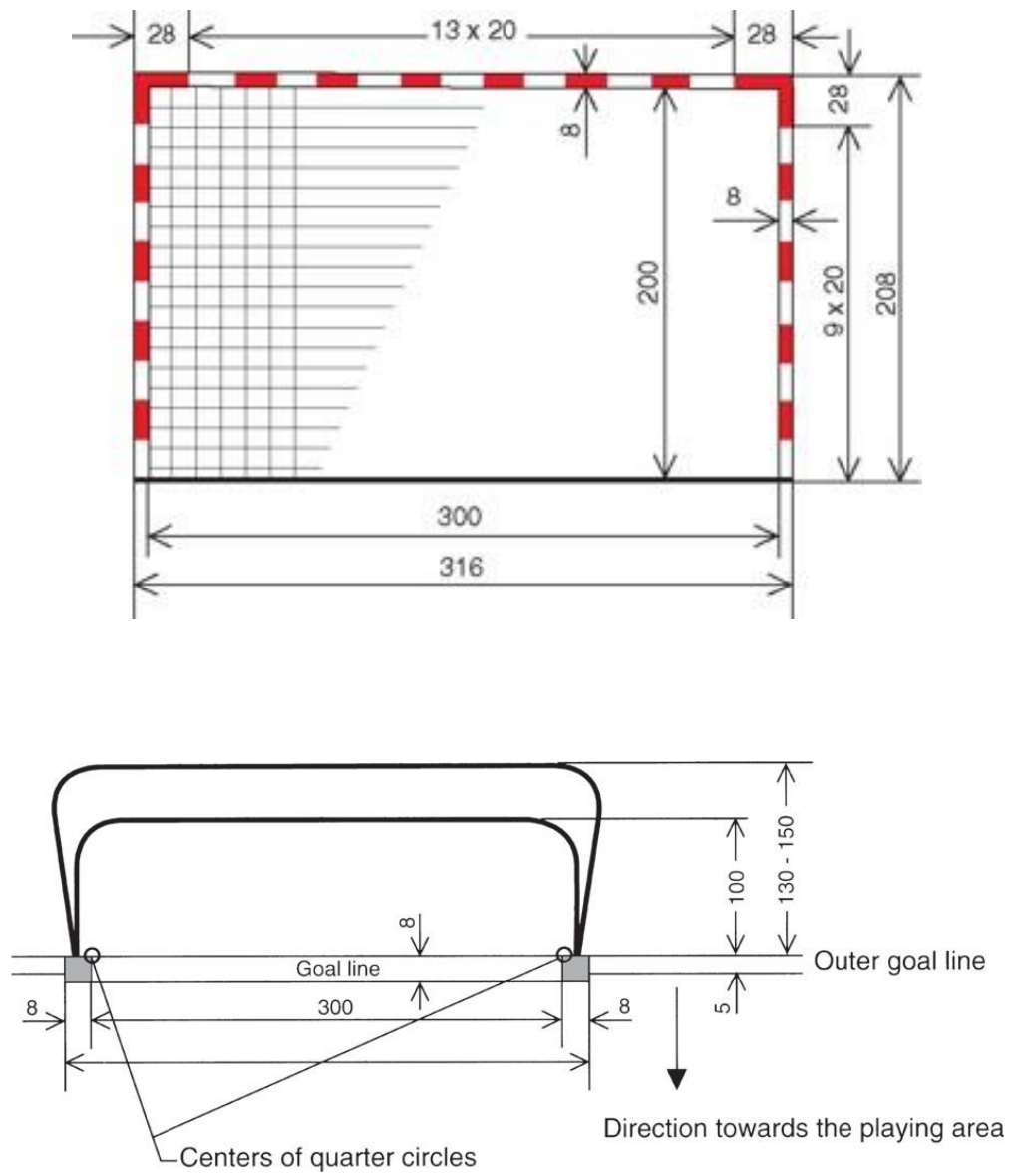

Figuur 1b: Het speeloppervlak – met beginworpzone

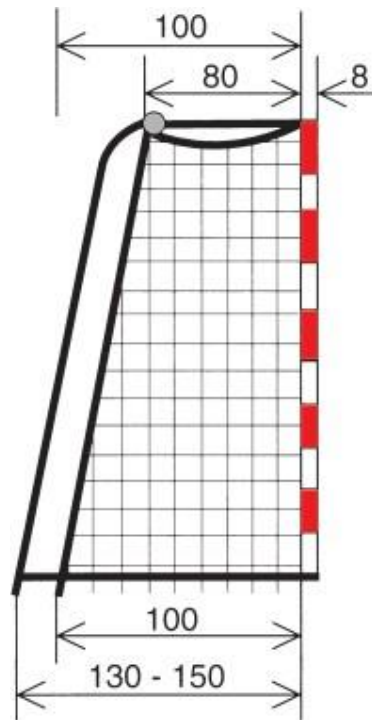
Alle maten zijn in cm aangegeven. Doelgebied: zie ook fig. 5

Figuur 2a: Het doel

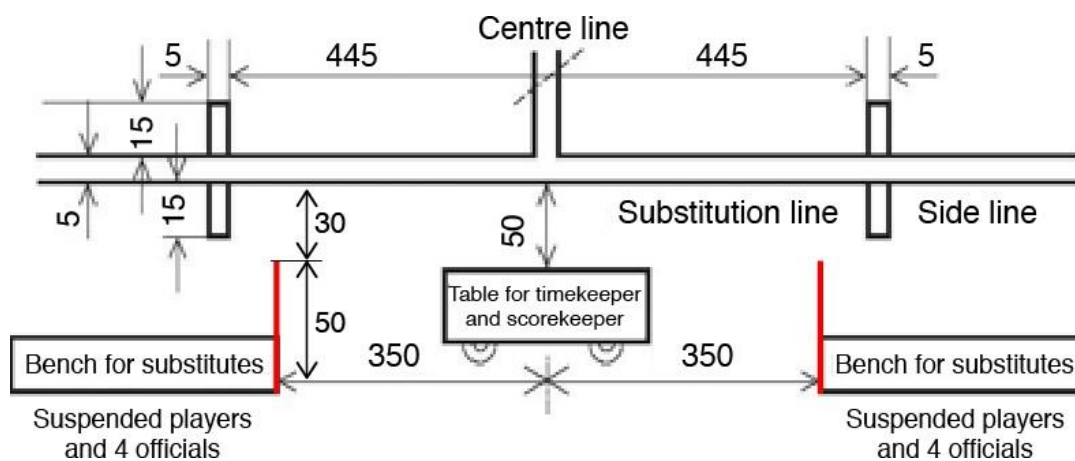

Figuur 2b: Het doel - zijaanzicht

Figuur 3: Wissellijnen en wisselzone

De tafel voor de tijdwaarnemer en wedstrijdsecretaris en de wisselbanken moeten zodanig geplaatst zijn, dat de tijdwaarnemer/secretaris de wissellijnen duidelijk kunnen zien. De tafel zou dichterbij de zijlijn moeten staan dan de banken, maar op minstens 50 cm afstand van de zijlijn.

Regel 2 Speeltijd, eindsignaal, time-out

Speeltijd

2:1 De normale speeltijd voor alle teams met spelers van 16 jaar en ouder bedraagt 2 x 30 minuten. De pauze is normaal 10 minuten.

De normale speeltijd voor jeugdteams van 12-16 jaar bedraagt 2 x 25 minuten, voor jeugdteams van 8-12 jaar 2 x 20 minuten. In beide gevallen is de pauze normaal 10 minuten.

Opmerking:

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun bevoegdheidsregio afwijkende regels te hanteren met betrekking tot de pauze. De pauze bedraagt echter maximaal 15 minuten.

2:2 Eindigt een wedstrijd na verloop van de normale speeltijd onbeslist, en moet tot een beslissing worden doorgespeeld, dan volgt na een pauze van 5 minuten een verlenging. Deze verlenging duurt 2 x 5 minuten met tussen de speelhelften een pauze van 1 minuut.

Is de wedstrijd na een eerste verlenging nog niet beslist, dan volgt na een pauze van 5 minuten een tweede verlenging van 2 x 5 minuten met tussen de speelhelften een pauze van 1 minuut.

Valt ook hier geen beslissing, dan is de winnaar in overeenstemming met de bepalingen van het betreffende wedstrijdreglement vast te stellen. Indien dit dient te gebeuren via 7m-worpen, dient onderstaande procedure gevolgd te worden.

Toelichting:

Indien de beslissing moet vallen via het nemen van 7m-worpen, zijn alle spelers die niet tijdelijk uitgesloten of gediskwalificeerd zijn op het einde van de speeltijd, gerechtigd om hieraan deel te nemen (zie eveneens spelregel 4:1, 4e alinea). Elk team wijst 5 spelers aan. Deze spelers voeren elk één worp uit, afwisselend met de spelers van het andere team. De teams zijn niet verplicht om vooraf de volgorde van de werpers vast te leggen. Doelverdedigers mogen vrij gekozen en gewisseld worden tussen de spelgerechtigde spelers. Spelers mogen als werpers, maar ook als doelverdediger aan het 7m-worpen deelnemen.

*De scheidsrechters bepalen naar welk doel geworpen wordt. De scheidsrechters tossen en het winnende team kiest of zij eerst of laatst willen werpen. **De omgekeerde volgorde wordt gebruikt na de eerste vijf worpen elk, indien het werpen verder dient gezet omdat de score nog steeds onbeslist is.***

Na elke reeks van vijf worpen wisselt het beginnende team indien het werpen moet worden voortgezet omdat de stand na vijf worpen nog steeds gelijk is.

Voor een dergelijke verderzetting, dient elk team opnieuw vijf spelers aan te duiden. Alle of sommige van hen mogen dezelfde zijn als in de eerste ronde. Deze werkwijze van aanduiden van telkens vijf spelers gaat door zolang het nodig is. De winnaar is nu echter

gekend van zodra er een doelpunt verschil is nadat beide teams een gelijk aantal worpen hebben uitgevoerd.

Spelers kunnen voor verdere deelname aan het 7m-worpen gediskwalificeerd worden, in geval van grof of herhaald onsportief gedrag (16,6e). Indien dit een speler betreft die net voor het werpen in een groep van vijf werd aangeduid, moet het team een andere werper aanduiden.

Eindsignaal

2:3 De speeltijd begint met het fluitsignaal voor de beginworp door de scheidsrechter en eindigt met het automatische eindsignaal van de elektronische muurtijd klok, of met het eindsignaal van de tijdwaarnemer. Weerklinkt er geen dergelijk signaal dan fluit de scheidsrechter om aan te geven dat de speeltijd voorbij is (17:9).

Toelichting:

Indien er geen elektronische muurtijd klok met automatisch eindsignaal beschikbaar zou zijn, dan moet de tijdwaarnemer een tafel- of handchronometer gebruiken en het spel beëindigen met het eindsignaal (18:2, alinea 2).

2:4 Spelregelovertradingen en onsportief gedrag, begaan vóór of tijdens het weerklinken van het eindsignaal (pauze of wedstrijdende, ook tijdens de verlengingen) moeten worden bestraft, ook als de hieruit voortvloeiende vrije worp (*volgens spelregel 13:1*) of 7m-worp pas na het weerklinken van dit signaal kan uitgevoerd worden.

Zo ook dient de worp hernomen te worden indien het eindsignaal (voor de pauze of het einde van de wedstrijd, ook tijdens de verlengingen) weerklinkt tijdens de uitvoering van de vrije worp of de 7m-worp of wanneer de bal al in de lucht is.

In beide gevallen beëindigen de scheidsrechters het spel pas nadat de vrije worp of 7m-worp uitgevoerd (of hernomen) is, en het rechtstreekse resultaat werd afgewacht.

2:5 Voor vrije worpen uitgevoerd (of opnieuw uitgevoerd) onder regel 2:4, gelden speciale beperkingen met betrekking tot de posities van spelers en wisselers. Als uitzondering op de normale wisselflexibiliteit in regel 4:4, mag het aanvallende team één speler wisselen, en mag het verdedigende team een veldspeler wisselen voor een doelverdediger, indien zij bij het weerklinken van het eindsignaal zonder doelverdediger speelden. Overtradingen worden bestraft volgens regel 4:5, 1e paragraaf. Bovendien moeten alle medespelers van de werper minstens 3 meter verwijderd zijn van de werper, en zich buiten de vrijeworplijn van de tegenstander bevinden (13:7, 15:6, zie ook *Verduidelijking 1*). De opstelling van de verdedigende spelers is aangegeven in spelregel 13:8.

2:6 Spelers en teamofficials blijven onderworpen aan persoonlijke bestraffing voor inbreuken of onsportief gedrag tijdens de uitvoering van de vrije worp of de 7m-worp in de omstandigheden beschreven in regel 2:4-5. Een spelregelovertrading bij de uitvoering van een dergelijke worp kan echter geen vrije worp in de andere richting tot gevolg hebben.

2:7 Stellen de scheidsrechters vast, dat het spel door de tijdwaarnemer te vroeg werd beëindigd (pauze of einde van de wedstrijd, ook in de verlengingen), dan zijn zij verplicht de spelers op het speelloppervlak te houden en de resterende speeltijd te laten uitspelen.

Bij het hervatten van het spel blijft dat team in het bezit van de bal, dat op het tijdstip van het te vroeg weerklonken signaal in het bezit was van de bal. Was de bal niet in het spel, dan wordt het spel met de aan de spelsituatie overeenstemmende worp voortgezet, anders met een vrije worp overeenkomstig spelregel 13:4 a-b.

Eindigde de eerste speelhelft van een wedstrijd (of een verlenging) te laat, dan moet de tweede speelhelft met de te lang gespeelde tijd worden ingekort. Eindigde de tweede speelhelft van een wedstrijd (of een verlenging) te laat, dan kunnen de scheidsrechters niets meer aan die situatie veranderen.

Time-out

2:8 De scheidsrechters bepalen het begin en de duur van een onderbreking ("time-out"). Een time-out is verplicht indien:

- a) een 2-minuten tijdstraf of diskwalificatie wordt gegeven;
- b) een teamtime-out wordt toegekend;
- c) er een fluitsignaal van de tijdwaarnemer of de waarnemer is;
- d) overleg tussen de scheidsrechters noodzakelijk is, volgens spelregel 17:7.

Een time-out wordt doorgaans ook gegeven in bepaalde andere situaties, afhankelijk van de omstandigheden (*Verduidelijking 2*).

Spelregelovertredingen tijdens een time-out hebben dezelfde gevolgen als spelregelovertredingen tijdens de speeltijd (*16:10*).

2:9 In principe bepalen de scheidsrechters wanneer de tijd gestopt of gestart moet worden bij een time-out. De onderbreking van de speeltijd dient aan de tijdwaarnemer aangegeven te worden door middel van drie korte fluitsignalen en het handgebaar nr. 15.

Echter, in het geval van verplichte time-outs waarbij het spel onderbroken werd door een fluitsignaal van de tijdwaarnemer of de waarnemer (*2:8b-c*), dient de tijdwaarnemer de officiële klok onmiddellijk te stoppen, zonder de bevestiging van de scheidsrechters af te wachten.

Na een time-out (*15:5b*) moet het spel altijd met een fluitsignaal worden hernomen.

Toelichting:

Een fluitsignaal van de tijdwaarnemer/waarnemer stopt effectief het spel. Zelfs indien de scheidsrechters (en de spelers) zich niet onmiddellijk realiseren dat het spel gestopt is, zal elke actie op het veld, na het fluitsignaal, ongeldig zijn. Dit betekent dat indien er een doelpunt gescoord werd na het fluitsignaal van de tafel, het doelpunt afgekeurd moet worden. Op dezelfde wijze is een beslissing tot het toekennen van een worp aan een team (7m-worp, vrije worp, inworp, beginworp of uitworp) ongeldig. Het spel dient daarentegen hernomen te worden met een worp aangepast aan de situatie die bestond op het ogenblik van het fluitsignaal van de tijdwaarnemer/waarnemer. (Men dient in gedachte te houden dat de typische reden voor de interventie een teamtime-out is of een foutieve wissel).

Elke persoonlijke bestraffing door de scheidsrechters gegeven tussen het tijdstip van het fluitsignaal van de tafel en het tijdstip dat de scheidsrechters de actie stoppen, blijft echter geldig. Dit is van toepassing ongeacht het type van inbreuk en ongeacht de ernst van de bestraffing.

2:10 Elk team heeft recht op een teamtime-out van 1 minuut per speelhelft van de normale speeltijd, maar niet tijdens de verlengingen (*Verduidelijking 3*).

Opmerking:

*De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun bevoegdheidsregio afwijkende regels te hanteren voor wat betreft het aantal teamtime-outs, met dien verstande dat ieder team recht heeft op 3 teamtime-outs van elk 1 minuut per wedstrijd (exclusief verlengingen), maar met een maximum van 2 teamtime-outs per wedstrijdhelft in de reguliere speeltijd (zie ook *Verduidelijking 3*).*

Regel 3 De bal

3:1 De bal is gemaakt van leder of kunststof. Hij moet rond zijn. Het buitenmateriaal van de bal mag niet glanzend of glad zijn (17:3).

3:2 De volgende twee verschillende categorieën handballen zijn te gebruiken:

a) Handballen gebruikt met hars

Afhankelijk van de leeftijdscategorieën, moeten de volgende balafmetingen (d.w.z. omtrek en gewicht) gebruikt worden:

- 58-60 cm omtrek en een gewicht van 425-475 g (IHF-maat 3) voor mannen en jongens (16 jaar en ouder);

- 54-56 cm omtrek en een gewicht van 325-375 g (IHF-maat 2) voor vrouwen, meisjes (14 jaar en ouder) en jongens (12 tot 16 jaar);

- 50-52 cm omtrek en een gewicht van 290-330 g (IHF-maat 1) voor meisjes (8 tot 14 jaar) en jongens (8 tot 12 jaar).

b) Handballen gebruikt zonder hars

Afhankelijk van de leeftijdscategorieën, moeten de volgende balafmetingen (d.w.z. omtrek en gewicht) gebruikt worden:

- 55,5 tot 57,5 cm omtrek en een gewicht van 400 tot 425 g (IHF-maat 3) voor mannen en jongens (16 jaar en ouder);

- 51,5 tot 53,5 cm omtrek en een gewicht van 300 tot 325 g (IHF-maat 2) voor vrouwen, meisjes (14 jaar en ouder) en jongens (12 tot 16 jaar);

- 49 tot 51 cm in omtrek en een gewicht van 290 tot 315 g (IHF-maat 1) voor meisjes (leeftijd 8 tot 14 jaar) en jongens (8 tot 12 jaar).

Toelichting:

In het „IHF-Balreglement" staan de technische vereisten voor ballen die bij officiële internationale wedstrijden gebruikt worden.

De afmetingen en het gewicht van de ballen voor "mini-handbal" werden in deze spelregel niet opgenomen.

3:3 Bij elke wedstrijd moeten er minstens twee ballen voorhanden zijn. Tijdens de wedstrijd moeten aan de wedstrijdtafel de reserveballen onmiddellijk beschikbaar zijn. De ballen moeten overeenstemmen met spelregels 3:1-2.

3:4 De scheidsrechters beslissen wanneer een reservebal in het spel gebracht moet worden. In dit geval moeten zij de reservebal zo vlug mogelijk in het spel brengen, om een zo kort mogelijke spelonderbreking te krijgen en een time-out te vermijden.

Regel 4 Het team, het wisselen, de uitrusting, blessures spelers

Het team

4:1 Een team bestaat uit ten hoogste 14 spelers.

Ten hoogste 7 spelers mogen zich gelijktijdig op het speelloppervlak bevinden. De overige spelers zijn wisselers.

Een speler die als doelverdediger aangewezen is, kan op elk ogenblik veldspeler worden (*let evenwel op spelregel 8:5 toelichting, 2^e paragraaf*). Analoog kan een veldspeler op elk ogenblik doelverdediger worden zolang hij herkenbaar is als doelverdediger (*zie echter 4:4 en 4:7*).

Speelt een team zonder doelverdediger, dan mogen zich op het speelloppervlak gelijktijdig maximaal 7 veldspelers bevinden (*hou rekening met regels 4:7, 6:1, 6:2c; 6:3, 8:7f, 14:1a*).

Voor het wisselen van een doelverdediger met een veldspeler gelden de regels 4:4-4:7.

Bij het begin van een wedstrijd moeten zich minstens 5 spelers op het speelloppervlak bevinden.

Het aantal spelers van een team mag tijdens het wedstrijdverloop - verlengingen inbegrepen - op elk ogenblik tot 14 spelers worden aangevuld.

Daalt het aantal spelers van een team op het speelloppervlak tot minder dan 5, dan kan toch worden doorgespeeld. Het komt de scheidsrechters toe te oordelen, of en wanneer het nodig is een wedstrijd te staken (*17:12*).

Opmerking:

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun regio afwijkende regels te hanteren voor wat betreft het aantal spelers. Het maximum is echter beperkt tot 16.

4:2 Een team mag tijdens een wedstrijd hoogstens 4 teamofficials aanwijzen. Deze teamofficials mogen tijdens de wedstrijd niet vervangen worden. Eén van hen moet als "teamverantwoordelijke" aangewezen worden. Enkel deze official heeft het recht de tijdwaarnemer/secretaris en eventueel de scheidsrechters aan te spreken (*zie echter Verduidelijking 3: teamtime-out*).

In het algemeen is het een teamofficial niet toegelaten om tijdens de wedstrijd het speelloppervlak te betreden. Een inbreuk tegen deze regel moet als onsportief gedrag bestraft worden (*zie 8:7-10, 16:1b, 16:3e-g en 16:6c*). Het spel moet met een vrije worp voor de tegenpartij worden hernomen (*13:1a-b; zie echter Verduidelijking 7*).

De "teamverantwoordelijke" dient er voor te zorgen dat, eenmaal de wedstrijd begonnen is, geen andere personen dan de (maximum 4) geregistreerde officials en de spelers die spelgerechtigd zijn (*zie 4:3*) aanwezig zijn in de wisselzone. Een inbreuk op deze spelregel leidt tot een progressieve bestraffing voor de "teamverantwoordelijke" (*16:1b, 16:3e en 16:6c*).

Opmerking:

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun regio afwijkende regels te hanteren voor wat betreft het aantal officials. Meer dan 5 officials zijn echter niet toegelaten.

- 4:3** Een speler of teamofficial is gerechtigd om deel te nemen aan een wedstrijd als hij bij het beginsignaal aanwezig en op het wedstrijdformulier ingeschreven is.

Spelers/teamofficials die na het wedstrijdbegin aankomen moeten van de tijdwaarnemer/secretaris de gerechtigdheid tot deelname verkrijgen en op het wedstrijdformulier worden ingeschreven.

Een speler die tot deelname gerechtigd is, kan te allen tijde over de eigen wissellijn het speeloppervlak betreden (*zie echter spelregels 4:4 en 4:6*).

De “teamverantwoordelijke” dient ervoor te zorgen dat enkel spelers die spelgerechtigd zijn, op het speelveld komen. Voor een inbreuk op deze spelregel dient de “teamverantwoordelijke” wegens onsportief gedrag bestraft te worden (*13:1a-b, 16:1b, 16:3d en 16:6c; zie echter Verduidelijking 7*).

Het wisselen van spelers

- 4:4** Wisselers mogen te allen tijde en herhaaldelijk op het speeloppervlak komen (*zie echter spelregel 2:5 en regel 4:11*), zonder melding aan de tijdwaarnemer/secretaris, op voorwaarde dat de te vervangen spelers het speeloppervlak hebben verlaten (*4:5*).

De spelers betrokken bij het wisselen dienen het speeloppervlak steeds te verlaten en te betreden over de eigen wissellijn (*4:5*). Dit geldt eveneens voor het wisselen van de doelvrediger (*zie eveneens 4:7 en 14:10*).

De regels met betrekking tot het wisselen zijn ook van toepassing bij een time-out (uitgezonderd bij een teamtime-out).

Toelichting:

Het doel van het concept van de “wissellijn” is eerlijke en ordelijke wisselingen te verzekeren. Het is niet bedoeld om bestraffingen te veroorzaken in andere situaties, waar de speler over de zijlijn of over de buitendoellijn stapt op een onschuldige wijze en zonder enige intentie om een voordeel te behalen (bv. water halen of een handdoek op de bank net buiten de wisselzone, of het speeloppervlak op sportieve wijze verlaten bij een tijdelijke uitsluiting en de zijlijn kruisen aan de bank maar net buiten de 15 cm-lijn). Tactisch en onrechtmatig gebruik van de zone buiten het speeloppervlak wordt afzonderlijk behandeld in spelregel 7:10.

- 4:5** Het foutief wisselen dient bestraft te worden met een tijdelijke uitsluiting voor de speler die de overtreding beging. Wisselen in een bepaalde situatie meerdere spelers van eenzelfde team foutief, dan moet slechts de eerste speler die een spelregelovertrading beging, worden bestraft.

De wedstrijd wordt met een vrije worp voor de tegenpartij hervat (*13:1a-b; zie echter Verduidelijking 7*).

4:6 Betreedt een bijkomende speler het speeloppervlak zonder uitwisselen of grijpt een speler onrechtmatig vanuit de wisselzone in het spelgebeuren in, dan dient deze speler een 2-minutenstraf te krijgen. Het team moet voor de volgende twee minuten op het speeloppervlak met een speler gereduceerd worden (afgezien van het feit dat de bijkomend opgekomen speler het speeloppervlak moet verlaten).

Betreedt een tijdelijk uitgesloten speler tijdens zijn tijd van uitsluiting het speeloppervlak, dan krijgt hij een bijkomende 2-minutenstraf. Deze tijdelijke uitsluiting begint onmiddellijk en het team moet voor de resterende straftijd van de eerste tijdelijke uitsluiting op het speeloppervlak verder gereduceerd worden.

De wedstrijd wordt in beide gevallen met een vrije worp voor de tegenpartij hervat (13:1a-b; zie echter Verduidelijking 7).

Uitrusting

4:7 Alle veldspelers van een team moeten gelijke sportkleding dragen. De combinaties van kleur en design van beide teams moeten zich duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn. Alle spelers van eenzelfde team die als doelverdediger ingezet worden, moeten dezelfde kleur dragen, kleur die zich van de kleuren van de veldspelers van beide teams en van de doelverdediger van de tegenpartij onderscheidt (17:3).

4:8 De spelers moeten zichtbare nummers dragen die minstens 20 cm groot zijn op de rug van hun shirt en minstens 10 cm op de borst. De gebruikte nummers moeten van 1 tot 99 zijn. Een speler die van positie wisselt tussen veldspeler en doelverdediger moet hetzelfde nummer dragen in beide posities.

De kleur van de cijfers moet duidelijk afsteken tegen de kleur en het design van de sportkleding.

4:9 De spelers moeten sportschoenen dragen.

Het dragen van voorwerpen die de spelers in gevaar kunnen brengen, is niet toegestaan. Dit omvat bijvoorbeeld hoofdbescherming, gezichtsmasker, armbanden, uurwerken, ringen, zichtbare piercings, halssnoeren of kettingen, oorsieraden, brillen zonder elastische bandjes of zonder stevig montuur, evenals andere voorwerpen die een gevaar kunnen opleveren (17:3).

Spelers die aan deze voorwaarden niet voldoen, mogen niet meespelen zolang het probleem niet verholpen is.

Platte ringen, kleine oorbellen en zichtbare piercings kunnen toegelaten worden voor zover ze door een tape afgedekt zijn, zodat ze geen gevaar meer inhouden voor spelers. Haarbanden, hoofdsjaals en kapiteinsbanden zijn toegelaten indien ze vervaardigd zijn uit zacht, elastisch materiaal.

Met het ondertekenen van het wedstrijdformulier of de spelerslijst bevestigt de teamverantwoordelijke dat ieder speler de correcte uitrusting heeft. Indien de scheidsrechters vaststellen dat de uitrusting niet correct is nadat de wedstrijd werd aangefloten (volgens regel 4:9), dient de verantwoordelijke teamofficial progressief

bestraft te worden en moet de betrokken speler het veld verlaten totdat het probleem verholpen is.

Indien het team twijfelt over de correctheid van de uitrusting, dient de verantwoordelijke teamofficial de scheidsrechters of de waarnemer hierover te contacteren vóór het begin van de wedstrijd (*zie ook: Reglementen betreffende beschermende uitrusting en accessoires, Richtlijnen en interpretaties, Bijlage 2*).

Blessures spelers

4:10 Een speler die bloedt, of bloed op het lichaam of op de sportkleding heeft, moet het speeloppervlak onmiddellijk en vrijwillig (door een normale wissel) verlaten, om het bloeden te stoppen, de wonde te bedekken en het lichaam en de sportkleding te reinigen. De speler mag niet terugkeren op het speelveld vooraleer dit gebeurd is.

Een speler die de aanwijzingen van de scheidsrechters in verband met deze bepaling niet opvolgt, maakt zich schuldig aan onsportief gedrag (8:7, 16:1b en 16:3d).

4:11 Bij een blessure mogen de scheidsrechters (*met handgebaar 15 en 16*) twee deelnamegerechtigde personen (*zie 4:3*) de toelating geven om tijdens een time-out het speeloppervlak te betreden, enkel en alleen om een geblesseerde speler van hun team te verzorgen.

Nadat een speler op het speeloppervlak verzorgd werd, moet hij dit onmiddellijk verlaten. Hij mag het speeloppervlak pas na de derde aanval van zijn team weer betreden (*voor werkwijze en uitzonderingen: zie Verduidelijking 8*).

Ongeacht het aantal getelde aanvallen, kan een speler opnieuw ingezet worden bij herneming van het spel na een speelheft. Betreedt een speler het speeloppervlak eerder, dan wordt hij overeenkomstig regel 4:4-4:6 bestraft.

Opmerking:

Enkel Nationale Federaties hebben het recht om in jeugdreeksen de bepalingen van regel 4:11, par. 2, niet toe te passen.

Indien méér dan twee personen of personen van het niet-betrokken team het speeloppervlak betreden, dient dit bestraft te worden als foutief betreden van het speeloppervlak, in het geval van een speler volgens regel 4:6 en 16:3a, en in het geval van een teamofficial volgens regel 4:2, 16:1b, 16:3d, 16:6c. Een persoon die toelating kreeg om het speeloppervlak te betreden volgens spelregel 4:11, 1^e alinea, maar in plaats van de geblesseerde bij te staan instructies geeft aan de spelers, tegenstanders of scheidsrechters benadert enz., dient beschouwd te worden als schuldig aan onsportief gedrag (16:1b, 16:3d en 16:6c).

Regel 5 De doelverdediger

Het is de doelverdediger **toegestaan**:

- 5:1** in het doelgebied, bij het afweren, de bal met eender welk lichaamsdeel aan te raken;
- 5:2** zich in het doelgebied met de bal, ongeacht de voor veldspelers geldende beperkingen, (*regels 7:2-4, 7:7*) te bewegen. De doelverdediger mag echter de uitvoering van de uitworp niet vertragen (*6:4-5, 12:2 en 15:5b*);
- 5:3** het doelgebied zonder bal te verlaten, om op het speelveld mee te spelen. Voor hem gelden in dat geval de spelregels voor de op het speelveld spelende spelers (*uitgezonderd in de situatie beschreven in spelregel 8:5, Toelichting 2^e alinea*).

Het doelgebied geldt als verlaten zodra de doelverdediger met een deel van het lichaam de grond buiten de doelgebiedlijn aanraakt.
- 5:4** het doelgebied met de niet onder controle gebrachte bal te verlaten, en hem in het speelveld verder te spelen.

Het is de doelverdediger **niet toegestaan**:

- 5:5** bij het afweren de tegenstander in gevaar te brengen (*8:3, 8:5, 8:5 Toelichting, 13:1b*);
- 5:6** het doelgebied met de onder controle gebrachte bal te verlaten; dit leidt tot een vrije worp (*volgens 6:1, 13:1a en 15:7, 3^e alinea*) indien de scheidsrechters hebben gefloten voor de uitvoering van de uitworp; in het andere geval wordt de worp gewoon hernomen (*15:7, 2^e alinea*); zie echter de interpretatie van voordeel in 15:7, indien de doelverdediger de bal zou verliezen buiten het doelgebied na de doelgebiedlijn overschreden te hebben met de bal in de hand;
- 5:7** de bal die buiten het doelgebied op de grond ligt of rolt aan te raken, zolang hij zich in zijn doelgebied bevindt (*6:1, 13:1a*);
- 5:8** de bal die buiten het doelgebied ligt of rolt in het doelgebied te halen (*6:1, 13:1a*);
- 5:9** met de bal van het speelveld in het doelgebied terug te gaan (*6:1, 13:1a*);
- 5:10** de bal die zich in de richting van het speelveld beweegt met de voet of het onderbeen aan te raken (*13:1a*);
- 5:11** bij de uitvoering van een 7m-worp, de doelverdedigergrenslijn (4m-lijn) of het verlengde ervan aan elk van beide kanten, te overschrijden voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten (*14:9*).

Toelichting:

Zolang de doelverdediger een voet achter of op de doelverdedigergrenslijn (4m-lijn) op de grond houdt, is het hem toegestaan de andere voet of een ander lichaamsdeel in de lucht over dit lijnstuk te bewegen.

Regel 6 Het doelgebied

- 6:1** Het doelgebied mag alleen door de doelverdediger worden betreden (zie echter 6:3). Het doelgebied, de doelgebiedlijn inbegrepen, is betreden wanneer het door een veldspeler met eender welk deel van het lichaam wordt aangeraakt.
- 6:2** Bij het betreden van het doelgebied door een veldspeler wordt als volgt beslist:
- uitworp, wanneer een speler van het aanvallende team het doelgebied betreedt in bezit van de bal of zonder de bal, en hierdoor een voordeel behaalt (12:1).
  - vrije worp, wanneer een veldspeler van het verdedigende team het doelgebied betreedt en daardoor een voordeel behaalt, maar geen vrije doelkans verijdelt (13:1b; zie ook 8:7f).
  - 7m-worp, wanneer een verdedigende veldspeler door het betreden van het doelgebied een vrije doelkans verijdelt (14:1a; zie ook 8:8h). Voor deze regel betekent het begrip “betreden van het doelgebied” niet het gewoon aanraken van de doelgebiedlijn, maar het duidelijk in het doelgebied stappen.
- 6:3** Het betreden van het doelgebied wordt niet bestraft:
- als een speler, na het afspeken van de bal, het doelgebied betreedt, voor zover dit voor de tegenstander geen nadeel oplevert.
  - als een speler van een van de teams zonder bal het doelgebied betreedt en zich daardoor geen voordeel verschaft.
- 6:4** De bal wordt beschouwd als “buiten het spel”, wanneer de doelverdediger de bal onder controle heeft in het doelgebied (12:1). De bal moet terug in het spel gebracht worden met een uitworp (12:2).
- 6:5** De in het doelgebied rollende bal blijft “in het spel”. Hij is in het bezit van het team van de doelverdediger en enkel de doelverdediger mag de bal aanraken. De doelverdediger mag hem oprapen, waardoor de bal “uit het spel” is, en hem weer in het spel brengen volgens spelregel 6:4 en 12:1-2 (zie echter 6:7b). Raakt een medespeler van de doelverdediger de in het doelgebied rollende bal, dan dienen de scheidsrechters een vrije worp toe te kennen (13:1a) (zie echter 14:1a, in combinatie met Verduidelijking 6c). Raakt een speler van het andere team de bal aan, dan moet een uitworp (12:1 (III)) toegekend worden.
- De bal is “uit het spel” zodra hij in het doelgebied blijft liggen (12:1 (II)). In deze situatie is het team van de doelverdediger in balbezit en enkel de doelverdediger mag de bal aanraken. De doelverdediger moet de bal weer in het spel brengen volgens 6:4 en 12:2 (zie echter 6:7b). Het blijft een uitworp indien de bal aangeraakt wordt door eender welke speler van één van beide teams (12:1,2^e alinea, 13:3).

Het is toegelaten de bal aan te raken wanneer hij zich in de lucht boven het doelgebied bevindt, zo lang dit conform is aan de spelregels 7:1 en 7:8.

- 6:6** Raakt een speler van het verdedigende team bij het afweren de bal en wordt deze daarna door de doelverdediger gepakt of blijft deze in het doelgebied liggen, dan gaat het spel met een uitworp verder (volgens Regel 6:4-5).
- 6:7** Wanneer een speler de bal in het eigen doelgebied terugspeelt, moet als volgt worden beslist:
- a) doelpunt, wanneer de bal in het doel terecht komt;
  - b) vrije worp, wanneer de bal in het doelgebied blijft liggen of als de doelverdediger de bal aanraakt en deze niet in het doel gaat (13:1a-b);
  - c) inworp, als de bal de buitendoellijn overschrijdt (11:1);
  - d) doorspelen, als de bal het doelgebied doorkruist en terug in het speelveld keert zonder dat de doelverdediger deze aanraakt.
- 6:8** De uit het doelgebied in het speelveld terugkerende bal blijft in het spel.

Regel 7 Het spelen van de bal, passief spel

Het spelen van de bal

Het is toegestaan om:

- 7:1** de bal, met gebruikmaking van handen (open of gesloten), armen, hoofd, romp, dijbenen en knieën te werpen, te vangen, te stoppen, te stoten of te slaan;
- 7:2** de bal hoogstens 3 seconden vast te houden, ook als deze op de grond ligt (13:1a);
- 7:3** met de bal ten hoogste 3 passen te doen (13:1a). Een pas geldt als gedaan:
- wanneer een speler met beide voeten op de grond staande, één voet optilt en hem weer neerzet, of één voet van een plaats naar een andere beweegt;
  - als een speler met slechts één voet de grond raakt, de bal vangt en daarna met de andere voet de grond aanraakt;
  - als een speler na een sprong met slechts één voet de grond raakt en daarna op dezelfde voet opspringt of de grond met de andere voet aanraakt;
  - als een speler na een sprong met beide voeten tegelijkertijd de grond raakt en daarna één voet optilt en terug neerzet of een voet van een plaats naar een andere beweegt.

Toelichting:

Wordt een voet verplaatst van één plaats naar een andere en de andere voet wordt aangesloten, dan geldt dit gezamenlijk slechts als één pas.

Het is conform de spelregels wanneer een speler met de bal op de grond valt, glijdt en dan rechtstaat en de bal speelt. Dit is eveneens het geval wanneer een speler naar de bal duikt, hem controleert en rechtstaat om hem te spelen.

- 7:4** de bal zowel ter plaatse als in de loop:
- éénmaal op de grond te stuiten en met één of beide handen terug te vangen;
  - herhaaldelijk met één hand op de grond te stuiten (dribbelen) en daarna met één of beide handen terug te vangen of op te rapen;
  - herhaaldelijk met één hand over de bodem te rollen en daarna met één of beide handen terug te vangen of op te rapen.

Zodra de bal daarna met één of beide handen wordt vastgehouden, moet hij binnen de 3 seconden of na ten hoogste 3 passen (13:1a) worden afgespeeld.

Het stuiten of tippen van de bal begint wanneer de speler met eender welk lichaamsdeel de bal aanraakt en hem in de richting van de grond leidt. Nadat de bal een andere speler of het doel geraakt heeft, is opnieuw stuiten of tippen en terug vangen toegestaan (zie echter 14:6).

7:5 de bal van de ene hand in de andere hand over te nemen;

7:6 de bal knielend, zittend of liggend op de grond verder te spelen (zie echter 15:1).;

Het is niet toegestaan:

7:7 na de bal onder controle gebracht te hebben, de bal meer dan éénmaal aan te raken, zonder dat deze ondertussen de grond, een andere speler of het doel heeft aangeraakt (13:1a). De bal meer dan éénmaal aanraken wordt echter niet bestraft indien de speler een vangfout begaat, d.i. wanneer de bal, bij een poging om hem te vangen of tegen te houden, niet onder controle wordt gebracht.

7:8 de bal met het onderbeen of voet aan te raken, uitgezonderd wanneer de speler wordt aangeworpen door een tegenstander (13:1a-b; zie ook 8:7e, 8:8e).

7:9 Raakt de bal een scheidsrechter die op het speeloppervlak staat, gaat het spel gewoon verder.

7:10 Indien een speler in balbezit zich met een of beide voeten buiten het speeloppervlak beweegt (terwijl de bal nog binnen het speeloppervlak is) om bijvoorbeeld een verdedigende speler te omspelen, moet hiervoor een vrije worp aan de tegenstander worden toegekend (13:1a).

Indien een speler van het team in balbezit, zonder bal een positie inneemt buiten het speeloppervlak, dienen de scheidsrechters de speler aan te manen om binnen het speeloppervlak te komen. Indien de speler hieraan geen gevolg geeft, of indien deze actie later door hetzelfde team herhaald wordt, dient een vrije worp toegekend te worden aan de tegenstander (13:1a) zonder enige verdere waarschuwing. Zulke acties mogen niet leiden tot een persoonlijke bestraffing volgens regels 8 en 16.

Passief spel

7:11 Het is niet toegelaten de bal in bezit van het eigen team te houden zonder een herkenbare aanvalspoging te doen of naar het doel te werpen. Ook is het niet toegelaten om herhaaldelijk de uitvoering te vertragen van een beginworp, vrije worp, inworp of uitworp voor het eigen team (zie Verduidelijking 4). Dit wordt beschouwd als passief spel, wat bestraft moet worden met een vrije worp tegen het team dat in het bezit is van de bal, tenzij de passieve tendens stopt (13:1a).

De vrije worp wordt uitgevoerd op die plaats waar de bal zich bevond bij de spelonderbreking.

7:12 Wordt een mogelijke tendens tot passief spel herkend, dan wordt het waarschuwingsteken (handgebaar 17) getoond. Dit geeft het team dat in het bezit is van de bal de gelegenheid haar manier van aanvallen te wijzigen, om het verlies van de bal te vermijden. Indien de manier van aanvallen na het tonen van het waarschuwingsteken niet verandert, kan op ieder ogenblik tot passief spel beslist worden. Wordt door het aanvallende team na maximaal 4 passes geen worp op doel uitgevoerd, **d.w.z. wanneer de 5e pass wordt ontvangen door een medespeler**, dan wordt voor een vrije worp tegen dit team beslist (13:1a, werkwijze en uitzonderingen zie Verduidelijking 4, paragraaf D).

De beslissing over het aantal passes door de scheidsrechters is een feitenvaststelling op basis van hun waarneming volgens de principes van regel 17:11.

In bepaalde situaties kunnen de scheidsrechters ook zonder voorafgaand waarschuwingsteken, een vrije worp toekennen tegen het team dat in het bezit is van de bal, bv. wanneer een speler bewust een vrije doelkans weigert te benutten.

Regel 8 Overtredingen en onsportief gedrag

Toegelaten acties:

8:1 Het is toegelaten:

- a) om met open hand, de bal uit de hand van een andere speler te spelen;
- b) om met gebogen armen, lichaamscontact met de tegenstander te maken, hem zo te controleren en te begeleiden;
- c) om met de romp een tegenstander te sperren in een strijd voor posities.

Toelichting:

Sperren betekent, een tegenstander verhinderen om zich naar een open ruimte te verplaatsen. Een sper zetten, de sper in stand houden en uit de sper gaan, moeten op een passieve wijze gebeuren ten opzichte van de tegenstander. (Zie echter 8:2b.)

Fouten die normaliter niet leiden tot een persoonlijke bestraffing (houd evenwel rekening met de beoordelingscriteria in 8:3 a-d)

8:2 Het is *niet toegestaan*:

- a) de bal uit de handen van de tegenstander te rukken of te slaan;
- b) de tegenstander met de armen, handen of benen te sperren of hem met eender welk lichaamsdeel weg te dringen of weg te duwen; dit omvat ook het gevaarlijk gebruik van ellebogen, zowel in de uitgangspositie als in beweging;
- c) de tegenstander vast te houden (lichaam of uitrusting), zelfs indien hij kan verder spelen;
- d) tegen een tegenstander op te lopen of te springen.

Fouten die leiden tot een persoonlijke bestraffing volgens spelregel 8:3-6

8:3 Overtredingen waar de actie voornamelijk of uitsluitend gericht is op het lichaam van de tegenstander dienen te leiden tot een persoonlijke bestraffing. Dit betekent dat, naast een vrije worp of een 7m-worp, de overtreding progressief moet bestraft worden te beginnen met een waarschuwing (16:1), dan met 2-minutenuitsluitingen (16:3b) en diskwalificatie (16:6d).

Voor zwaardere overtredingen zijn er 3 verdere bestraffingniveaus, gebaseerd op volgende beoordelingscriteria:

- overtredingen die bestraft moeten worden met een onmiddellijke 2-minutenuitsluiting (8:4);
- overtredingen die bestraft moeten worden met een diskwalificatie (8:5)
- overtredingen die bestraft moeten worden met een diskwalificatie en waarbij een schriftelijk verslag vereist is (8:6);

Beoordelingscriteria:

Voor de beoordeling van welke persoonlijke straffen aangewezen zijn voor welbepaalde overtredingen, gelden de volgende beoordelingscriteria; deze criteria moeten in hun samenhang worden gebruikt naargelang van de situatie

- a) de **positie** van de speler die de overtreding begaat (frontale positie, van opzij of langs achter)
- b) het **lichaamsdeel** waartegen de overtreding gericht is (romp, werparm, benen, hoofd/keel/nek)
- c) de **intensiteit** van de overtreding (de kracht van het lichaamscontact, en/of een overtreding waarbij de tegenstander in volle beweging is)
- d) het **effect** van de overtreding:
  - de impact op het lichaam en op de balcontrole
  - het verminderen of verhinderen van de beweeglijkheid
  - de belemmering van de spelvoortzetting

Voor de beoordeling van overtredingen is ook de specifieke spelsituatie van belang (bv. werpactie, in een vrije ruimte lopen, situaties met hoge loopsnelheid).

Overtredingen te bestraffen met een onmiddellijke 2-minutenuitsluiting

8:4 Voor bepaalde overtredingen is de bestraffing een directe 2-minutenuitsluiting, ongeacht of de speler reeds eerder een waarschuwing had gekregen.

Dit is vooral van toepassing voor zulke overtredingen waarbij de schuldige speler geen oog heeft voor het in gevaar brengen van de tegenstander (*zie eveneens 8:5 en 8:6*).

Rekening houdend met de beoordelingscriteria onder 8:3, behoren tot dergelijke fouten:

- a) overtredingen begaan met grote intensiteit of tegen een tegenstander die snel loopt;
- b) een tegenstander langdurig vasthouden of hem neertrekken;
- c) overtredingen tegen het hoofd, hals of nek;
- d) hard slaan op het lichaam of de werparm;
- e) poging om de tegenstander de lichaamscontrole te doen verliezen (bv. grijpen naar het been/voet van een tegenstander in sprongworp; *zie echter 8:5a*);
- f) met hoge snelheid tegen een tegenstander aanlopen of springen.

Overtredingen te bestraffen met een diskwalificatie

8:5 Een speler die een tegenstander aanvalt op een wijze die gevaarlijk is voor diens gezondheid, moet worden gediskwalificeerd (16:6a). Het specifieke gevaar voor de gezondheid van de tegenstander is een gevolg van de grote intensiteit van de overtreding of van het feit dat de tegenstander volledig onvoorbereid is op de overtreding en daardoor zichzelf niet kan beschermen (*zie spelregel 8:5 Toelichting*).

Behalve de criteria van 8:3 en 8:4, zijn volgende beoordelingscriteria eveneens van toepassing:

- a) het effectieve verlies van de lichaamscontrole bij het lopen of springen, of tijdens een werpactie;
- b) een bijzonder agressieve actie tegen een deel van het lichaam van de tegenstander, in het bijzonder het gezicht, hals of nek; (de intensiteit van het lichaamscontact);
- c) de roekeloze houding waarvan de schuldige speler blijkt geeft bij het begaan van de overtreding.

Toelichting:

Zelfs een overtreding met een zeer kleine fysieke impact kan zeer gevaarlijk zijn en tot zware blessures leiden wanneer deze overtreding begaan wordt op het ogenblik dat de speler in sprong is of loopt en hij zichzelf daardoor niet kan beschermen. In dit soort situaties vormt het gevaar voor de tegenstander en niet de intensiteit van het lichaamscontact de basis voor de beoordeling of een diskwalificatie dient uitgesproken te worden.

Dit is eveneens van toepassing in de situaties waarbij de doelverdediger zijn doelgebied verlaat om een pass te onderscheppen die bedoeld is voor een tegenstander. Hier heeft de doelverdediger de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat er geen situatie ontstaat die gevaarlijk is voor de gezondheid van de tegenstander.

Hij dient gediskwalificeerd te worden indien:

- a) hij in balbezit komt, maar in zijn beweging een botsing veroorzaakt met de tegenstander;
- b) hij de bal niet kan bereiken of controleren, maar een botsing veroorzaakt met de tegenstander.

Indien de scheidsrechters ervan overtuigd zijn dat in een van deze situaties, zonder een onreglementaire actie van de doelverdediger, de tegenstander in het bezit van de bal had kunnen geraken, dient een 7m-worp te worden toegekend.

Diskwalificatie te wijten aan uitzonderlijk roekeloze, uitzonderlijk gevaarlijke, beraamde of kwaadwillige acties (ook schriftelijk te rapporteren)

8:6 Indien de scheidsrechters een actie bijzonder roekeloos, uitzonderlijk gevaarlijk, beraamd of kwaadwillig vinden, moeten zij na de wedstrijd een schriftelijk verslag opmaken zodat de verantwoordelijke instanties over verdere maatregelen kunnen beslissen.

Indicaties en kenmerken die hierbij kunnen helpen als beoordelingscriteria aanvullend bij spelregel 8:5 zijn:

- a) een uitzonderlijk roekeloze of uitzonderlijk gevaarlijke actie;
- b) een beraamde of kwaadwillige actie die op geen enkele wijze verband houdt met de spelsituatie.

Toelichting:

Wanneer een overtreding volgens spelregel 8:5 of 8:6 wordt begaan in de laatste dertig seconden van een wedstrijd met de bedoeling een doelpunt te voorkomen, dan dient deze actie gezien te worden als “extreem grof onsportief gedrag” volgens spelregel ~~8:10a~~ 8:11b en dienovereenkomstig bestraft te worden.

Onsportief gedrag te bestraffen met een persoonlijke straf volgens spelregels 8:7-10-11

Als onsportief gedrag worden beschouwd, lichamelijke en verbale uitdrukkingen die niet met de geest van de sportiviteit in overeenstemming zijn. Dit geldt zowel voor spelers als teamofficials op het speelveld of er buiten. Voor de bestraffing van onsportief gedrag, grof onsportief gedrag en extreem grof onsportief gedrag, wordt een onderscheid gemaakt tussen 4 niveaus van overtreding:

- Overtredingen die progressief bestraft moeten worden (8:7)
- Overtredingen die bestraft moeten worden met een directe 2-minutenuitsluiting (8:8)
- Overtredingen die bestraft moeten worden met een diskwalificatie (8:9)
- Overtredingen die bestraft moeten worden met een diskwalificatie en een schriftelijk verslag (8:10a, b)

Onsportief gedrag te bestraffen met een progressieve bestraffing

8:7 De acties uit onderstaande lijst onder a-f zijn voorbeelden van onsportief gedrag dat progressief bestraft moet worden, te beginnen met een waarschuwing (16:1b):

- a) protest tegen beslissingen van de scheidsrechters, of verbale en non-verbale acties bedoeld om een bepaalde beslissing van de scheidsrechters te bekomen;

- b) het in de war brengen van een tegenstander of van een teamgenoot met woorden of gebaren, of schreeuwen naar een tegenstander om hem af te leiden;
- c) het vertragen van de uitvoering van een formele worp voor de tegenstander, door het niet respecteren van de 3-meter afstand of op een andere wijze;
- d) door "theater" provocaties of overreacties proberen de scheidsrechters te misleiden bij acties van de tegenstander of de impact van een actie overdrijven, om zo een time-out of een onverdiende bestraffing voor een tegenstander uit te lokken (zie ook 8:8g);
- e) het actief verdedigen op een worp of een pass door gebruik van met een voet of een onderbeen als deze beweging het lichaamsoppervlak van de speler vergroot; zuivere reflexbewegingen, bv. de benen sluiten, moeten niet bestraft worden (zie ook spelregels 7:8 en 8:8e);
- f) herhaaldelijk het doelgebied betreden om tactische redenen.

Onsportief gedrag te bestraffen met een directe 2-minutenuitsluiting

8:8 Bepaalde onsportieve acties worden door hun aard gezien als ernstiger en verdienen een onmiddellijke 2-minutenuitsluiting, ongeacht of de speler of official al eerder een waarschuwing heeft gekregen. Het betreft:

- a) luidkeels protest met heftige gebaren en provocerend gedrag;
- b) wanneer na een beslissing tegen een team in balbezit, de speler met de bal deze niet onmiddellijk vrij geeft voor de tegenstander door de bal te laten vallen of op de grond neer te leggen;
- c) blokkeren van de toegang tot de bal die in de wisselzone belandde;
- d) wanneer een speler, die ongehinderd en in een vrije spelsituatie kan werpen, tegen het hoofd van de doelverdediger gooit.
- e) het duidelijk spreiden of opheffen van één of beide onderbenen of voeten met de bedoeling een pass of worp blokken/wegtrappen met een duidelijke invloed op de spelsituatie tot gevolg (zie ook Regels 7:8 en 8:7e);
- f) het actief verhinderen van de uitvoering van een formele worp voor de tegenstanders en het niet respecteren van de 3-meter afstand en/of het begaan van andere overtredingen die de uitvoering van de worp verhinderen;
- g) door simulatie proberen de scheidsrechters te misleiden bij acties van een tegenstander waarbij zeer licht of geen contact is gemaakt met het lichaamsdeel in kwestie om zo een time-out of een onverdiende bestraffing voor de tegenstander uit te lokken (zie ook 8:7d);
- h) een veldspeler die het doelgebied betreedt om een worp naar een leeg doel te blokken of te vangen.

Opmerking:

Criteria voor het raken van het hoofd van de doelverdediger met de bal:

- De regel is alleen van toepassing in vrije spelsituaties, d.w.z. dat er zich geen verdediger bevindt tussen de werper en de keeper.
- Het hoofd moet de eerste plaats van het balcontact zijn. De regel is niet van toepassing als de bal het hoofd van de keeper raakt, nadat de bal eerst een ander lichaamsdeel van de keeper heeft geraakt.
- De regel is niet van toepassing als de keeper zijn hoofd beweegt in de richting van de bal.
- Als de keeper probeert de scheidsrechter te misleiden om een straf uit te lokken (bijvoorbeeld wanneer de bal de borst van de keeper heeft geraakt), moet de keeper worden gestraft volgens regel **8:7-8:8g.**

Grof onsportief gedrag te bestraffen met een diskwalificatie

8:9 Bepaalde vormen van onsportief gedrag worden zo ernstig beschouwd dat zij een diskwalificatie verdienen.

Hier volgen voorbeelden van dergelijk gedrag:

- a) de bal wegwerpen of wegslaan op een demonstratieve wijze, na een beslissing van de scheidsrechters;
- b) indien een doelverdediger demonstratief weigert zijn doel te verdedigen bij een 7m-worp;
- c) opzettelijk de bal tegen een tegenstander werpen tijdens een spelonderbreking; is de worp zeer krachtig en gebeurt dit van op korte afstand, dan kan dit volgens 8:6 ook aanzien worden als "uitzonderlijk roekeloze actie";
- d) wanneer een 7m-werper het hoofd raakt van de doelverdediger, en deze zijn hoofd niet beweegt in de richting van de bal;
- e) wanneer de werper van een vrije worp het hoofd van een verdediger raakt **bij de uitvoering van een vrije worp na het eindsignaal volgens Regel 2:4**, en de verdediger zijn hoofd niet in de richting van de bal beweegt;
- f) een wraakactie na een overtreding.

Toelichting:

In geval van een 7m-worp of een vrije worp, is het de verantwoordelijkheid van de werper om de doelverdediger of de verdediger niet in gevaar te brengen.

Extreem grof onsportief gedrag met diskwalificatie (met schriftelijk verslag)

8:10 Indien de scheidsrechters een gedrag beoordelen als extreem grof onsportief, moeten zij dit bestraffen volgens de hiernavolgende bepalingen.

Bij de volgende overtredingen (a, b), die als voorbeeld dienen, moeten de scheidsrechters na de wedstrijd een schriftelijk verslag opstellen zodat de verantwoordelijke instanties over verdere maatregelen kunnen beslissen:

- a) Beledigingen of bedreigend gedrag gericht naar een ander persoon, bv. scheidsrechter, tijdwaarnemer/wedstrijdsecretaris, waarnemer, teamofficial, speler, toeschouwer; het gedrag kan onder verbale of non-verbale vorm zijn (bv. gezichtsuitdrukking, gebaren, lichaamstaal of lichamelijk contact).
- b) (I) Het ingrijpen van een teamofficial in de wedstrijd, op het speelveld of vanuit de wisselzone, of (II) een speler die een vrije doelkans verhindert, door ofwel het tegen de spelregels betreden van het speelveld (*regel 4:6*) of ingrijpen vanuit de wisselzone.

Diskwalificatie en 7m-worp vanwege bijzonder onsportief gedrag of bijzonder onreglementair gedrag in de laatste 30 seconden

8:11 Bij de volgende overtredingen (~~e,d~~-a,b) wordt een 7m-worp toegekend aan de tegenstander.

- a) Indien gedurende de laatste 30 seconden van de wedstrijd de bal “uit het spel” is en een speler of teamofficial verhindert of vertraagt de uitvoering van een worp van de tegenstanders om te voorkomen dat zij nog de mogelijkheid krijgen een worp naar doel te ondernemen of een vrije doelkans te creëren, dan moet de schuldige speler/official gediskwalificeerd worden en moet aan het andere team een 7-meter toegekend worden. Dit geldt ongeacht de aard van de interferentie (bv. met slechts beperkte fysieke inzet, verhindering van de worpuitvoering zoals onderscheppen van een pass, storen bij het ontvangen van de bal, niet vrijgeven van de bal).
- b) Indien gedurende de laatste 30 seconden van de wedstrijd de bal “in het spel” is en de tegenstanders
  - (1) door een overtreding van een speler overeenkomstig regel 8:5 of 8:6, alsook **8:9**, 8:10a of 8:10b (II)
  - (2) door een overtreding van een official overeenkomstig regel 8:10a of 8:10b (I)

de kans ontnomen wordt om een doelworpssituatie te verkrijgen of een vrije doelkans te creëren, dan moet de schuldige speler/official overeenkomstig de desbetreffende regels gediskwalificeerd worden en moet aan het andere team een 7m-worp toegekend worden.

Scoort de speler waarop de fout werd gemaakt of een medespeler een doelpunt vóór het spel werd onderbroken, dan wordt de 7m-worp niet toegekend.

Toelichting:

Bij overtredingen volgens Regel 8:6 of 8:10, moeten de scheidsrechters een schriftelijk verslag indienen.

Regel 9 Het maken van een doelpunt

9:1 Een doelpunt is gemaakt als de bal de doellijn volledig is gepasseerd (fig. 4), en wanneer daarbij vóór of tijdens de worp geen overtreding werd begaan door de werper of zijn medespelers. De doelscheidsrechter bevestigt, door twee korte fluitsignalen en handgebaar 12, dat een doelpunt werd gemaakt.

Komt de bal in het doel, hoewel een speler van het verdedigende team een spelregelovertreiding heeft begaan, dan moet een doelpunt worden toegekend.

Heeft een scheidsrechter, de tijdwaarnemer of de waarnemer het spel onderbroken voordat de bal de doellijn heeft overschreden, dan mag het doelpunt niet worden toegekend.

Een doelpunt moet toegekend worden aan de tegenstanders, indien een speler de bal in het eigen doel speelt, uitgezonderd in de situatie waar de doelverdediger een uitworp uitvoert (12:2, 2^e alinea).

Toelichting:

Een doelpunt moet worden toegekend indien de bal wordt verhinderd in het doel te gaan door iets of iemand die niet aan het spel deelneemt (toeschouwers, enz.), en de scheidsrechters ervan overtuigd zijn dat de bal anders in het doel zou zijn gegaan.

9:2 Als een doelpunt werd toegekend en de scheidsrechter voor de uitvoering van de beginworp heeft gefloten, kan het doelpunt niet meer worden geannuleerd (zie echter Regel 2:9 Toelichting)

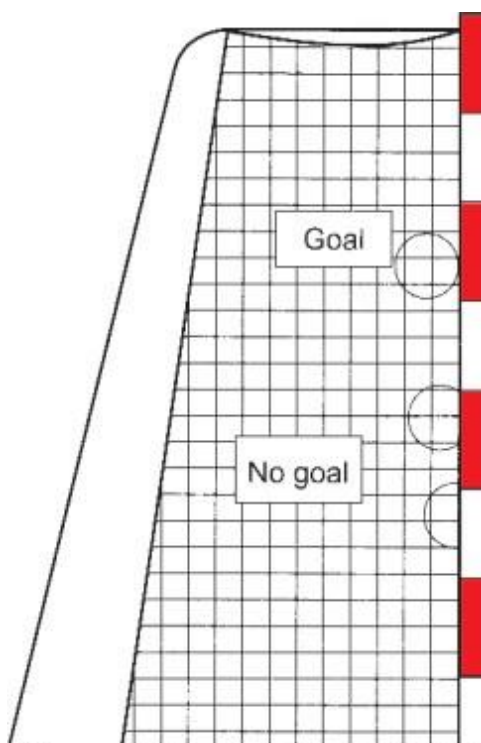
Weerklinkt direct na een doelpunt en vóór de uitvoering van de beginworp het eindsignaal (pauze of wedstrijdende), dan moeten de scheidsrechters (zonder beginworp) duidelijk aangeven dat zij een doelpunt hebben toegekend.

Toelichting:

Een door de scheidsrechters toegekend doelpunt zou direct op het scorebord moeten vermeld worden.

9:3 Het team dat meer doelpunten heeft gescoord dan het andere, is winnaar. Onbeslist is het spel als beide teams hetzelfde aantal doelpunten of helemaal geen doelpunt hebben gescoord (zie 2:2).

Figuur 4: het maken van een doelpunt

Regel 10 De beginworp

10:1 Bij het begin van de wedstrijd wordt de beginworp uitgevoerd door dat team, dat bij het tossen de bal heeft gekozen. Het andere team heeft het recht de speelveldhelft te kiezen. Kiest daarentegen het team dat bij het tossen heeft gewonnen de speelveldhelft, dan neemt het andere team de beginworp.

Bij het begin van de tweede speelhelft wisselen de teams van speelveldhelft. De beginworp wordt uitgevoerd door het team dat bij het begin van de wedstrijd de beginworp niet had.

Voor elke verlenging wordt opnieuw getost, waarbij alle bepalingen van spelregel 10:1 gelden.

10:2 Na een doelpunt wordt het spel hernomen met een beginworp door dat team, waartegen het doelpunt werd gemaakt (*uitgezonderd 9:2, alinea 2*).

10:3 De volgende twee beginworpopties zijn van toepassing:

a) Beginworp vanop de middenlijn

De beginworp wordt in willekeurige richting uitgevoerd vanuit het midden van het speelveld (met een zijwaartse tolerantie van ongeveer 1,5 m). Hij wordt voorafgegaan door een fluitsignaal, waarna hij binnen de 3 seconden moet genomen worden (*13:1a, 15:7 3e alinea*). De speler die de beginworp uitvoert, moet met één voet op de middenlijn staan en met de andere voet op of achter de middenlijn (*15:6*), en in deze positie blijven tot de bal zijn hand heeft verlaten (*13:1a; 15:7 3e alinea, zie eveneens Verduidelijking 5*).

De medespelers van de werper mogen de middenlijn vóór het fluitsignaal niet overschrijden (*15:6*).

b) Beginworp vanuit de beginworpzone

- De beginworp wordt in willekeurige richting uitgevoerd vanuit de beginworpzone. Hij wordt voorafgegaan door een fluitsignaal, waarna hij binnen de 3 seconden moet genomen worden (*13:1a, 15:7 3e alinea*).
- Het fluitsignaal van de scheidsrechters kan gegeven worden als de bal binnen de beginworpzone is en de werper minstens één voet binnen de beginworpzone heeft (*15:6*).
- De werper mag de lijn van de beginworpzone niet overschrijden met enig lichaamsdeel totdat de beginworp uitgevoerd is (*13:1a, 15:7 3e alinea*).
- De werper mag zich vrij bewegen binnen de beginworpzone, maar hij mag de bal niet stuiten na het fluitsignaal (*13:1a, 15:7 3^e alinea*).
- De uitvoering van de beginworp mag lopend gebeuren. Het is niet toegestaan om te springen tijdens het uitvoeren van de worp (*13:1a, 15:7 3^e alinea*).
- De beginworp wordt beschouwd als uitgevoerd wanneer ofwel:
  - o de bal eerst de hand van de werper verlaten heeft en dan de lijn van de beginworpzone volledig heeft overschreden; óf
  - o de bal afgeworpen en aangeraakt of gecontroleerd is door een medespeler ook indien dit binnen de beginworpzone gebeurde.

- Het is de medespelers van de werper niet toegestaan de middenlijn te overschrijden vóór het fluitsignaal, tenzij zij zich in de beginworpzone bevinden (15:6).
- De spelers van het verdedigende team moeten buiten de beginworpzone zijn en mogen de bal of de tegenstanders binnen de beginworpzone niet aanraken totdat de beginworp als uitgevoerd is beschouwd (15:4, 8:7c, 8:8f). Het is hen toegestaan zich direct buiten de beginworpzone te bevinden.

10:4 Bij de beginworp aan het begin van elke speelhelft (en eventuele verlengingen) moeten alle spelers zich op de eigen speelveldhelft bevinden of in de beginworpzone indien deze aanwezig is..

Bij de beginworp na een doelpunt kunnen de tegenstanders zich evenwel op beide speelveldhelften ophouden.

Indien de beginworp vanaf de middenlijn wordt genomen (10:3a), moeten de tegenstanders minstens 3m afstand houden van de speler die de beginworp uitvoert (15:4; 15:9, 8:7c; 8:8f).

Indien de beginworp vanuit de beginworpzone wordt genomen (10:3b) moeten de tegenstanders zich met hun volledige lichaam buiten de beginworpzone bevinden (15:4, 15:9, 8:7c; 8:8f)

Regel 11 De inworp

11:1 Een inworp wordt toegekend wanneer de bal de zijlijn volledig heeft overschreden of wanneer een veldspeler van het verdedigende team de bal, vóór het passeren van de buitendoellijn van zijn team, het laatst heeft aangeraakt.

Een inworp wordt eveneens toegekend wanneer de bal het plafond of een voorwerp boven het speeloppervlak aangeraakt heeft.

11:2 De inworp wordt uitgevoerd zonder fluitsignaal van de scheidsrechters (*zie echter 15:5b*) door de tegenstanders van het team, wiens speler de bal het laatst heeft aangeraakt, voor hij de zijlijn heeft overschreden of het plafond of een voorwerp boven het speeloppervlak aangeraakt heeft.

11:3 De inworp moet uitgevoerd worden op die plaats waar de bal de zijlijn heeft overschreden, of als de bal de buitendoellijn heeft gepasseerd, vanuit de kruising waar de zijlijn en de buitendoellijn samenkomen.

Voor een inworp toegekend nadat de bal het plafond of een voorwerp boven het speeloppervlak heeft aangeraakt, wordt de inworp genomen aan de zijlijn op een plaats zo kort mogelijk bij de plaats waar de bal het plafond of een voorwerp boven het speeloppervlak geraakt heeft.

11:4 De uitvoerder van de inworp moet met een voet op de zijlijn staan en in een correcte positie blijven, tot de bal zijn hand heeft verlaten. De plaatsing van de tweede voet is vrij (13:1a, 15:6, 15:7 2e en 3e alinea).

11:5 Tijdens het nemen van de inworp mogen de tegenspelers zich niet dichterbij dan 3 meter van de werper bevinden (15:4, 15:9, 8:7c; **8:8f**).

Dit is echter niet van toepassing indien zij vlak aan hun eigen doelgebiedlijn staan.

Regel 12 De uitworp

12:1 Een uitworp moet worden toegekend als (I) een speler van het andere team het doelgebied betreedt in overtreding van Regel 6:2a; (II) de doelverdediger de bal in het doelgebied onder controle heeft gebracht of de bal in het doelgebied blijft liggen (*Regel 6:4-5*); (III) wanneer een speler van het andere team de bal aanraakt terwijl hij rolt of stilligt in het doelgebied (*6:5, 1^e alinea*); of (IV) wanneer de bal over de buitendoellijn gaat, nadat deze het laatst is aangeraakt door de doelverdediger of een speler van het andere team.

Dit betekent dat in al deze gevallen de bal wordt beschouwd als zijnde “uit het spel”, en dat het spel hernomen wordt met een uitworp (*13:3*), indien er een spelregelovertreding gebeurde door het team van de doelverdediger, nadat de uitworp is toegekend en voordat deze is uitgevoerd.

12:2 De uitworp wordt uitgevoerd door de doelverdediger zonder fluitsignaal van de scheidsrechter (*zie echter 15:5b*) vanuit het doelgebied over de doelgebiedlijn .

Speelt het team, dat de uitworp moet uitvoeren, zonder doelverdediger, dan moet een veldspeler voor een doelverdediger worden gewisseld (*Regel 4:4*). De scheidsrechters beslissen of een time-out noodzakelijk is (*Regel 2:8, paragraaf 2, Verduidelijking 2*)

De uitworp geldt als uitgevoerd, als de door de doelverdediger gespeelde bal de doelgebiedlijn volledig is gepasseerd.

De spelers van het andere team mogen zich weliswaar vlak aan de doelgebiedlijn ophouden, maar mogen de bal eerst dan aanraken als hij de doelgebiedlijn volledig is gepasseerd (*15:4, 15:9, 8:7c, 8:8f*).

Regel 13 De vrije worp

Beslissing tot vrije worp

13:1 Principieel onderbreken de scheidsrechters het spel en laten het door een vrije worp voor het andere team hervatten, wanneer:

- a. het team dat in balbezit is een spelregelovertreding begaat, die tot het verlies van de bal moet leiden (zie 4:2-3, 4:5-6, 4:9, 5:6-10, 6:5 1^e alinea, 6:7b, 7:2-4, 7:7-8, 7:10, 7:11-12, 8:2-10, 10:3, 11:4, 13:7, 14:4-7, 15:7 3^e alinea en 15:8);
- b. de tegenstanders van het in balbezit zijnde team een spelregelovertreding begaan, die ertoe leidt dat het team dat in balbezit is dit balbezit verliest (4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 6:7b, 7:8, 8:2-10).

13:2 De scheidsrechters zouden continuïteit in het spel moeten brengen door te vermijden overhaast het spel te onderbreken met een vrijeworpbeslissing.

Dit betekent dat de scheidsrechters, overeenkomstig spelregel 13:1a, geen vrije worp behoren toe te kennen wanneer het verdedigende team, meteen na de overtreding door het aanvallende team, in balbezit komt.

Eveneens zouden de scheidsrechters overeenkomstig spelregel 13:1b niet mogen ingrijpen, tenzij het duidelijk is dat het aanvallende team het balbezit heeft verloren of niet in staat is de aanval voort te zetten, wegens de door het verdedigende team begane overtreding.

Wanneer een persoonlijke bestraffing wegens een spelregelovertreding moet gegeven worden, kunnen de scheidsrechters het spel onmiddellijk onderbreken, wanneer dat geen nadeel oplevert voor de tegenstanders van het team dat de spelregelovertreding beging. Anders zou de bestraffing moeten worden uitgesteld tot na afloop van de betreffende situatie.

Spelregel 13:2 is niet van toepassing in het geval van inbreuken tegen spelregels 4:2-3 of 4:5-6, waar het spel onmiddellijk moet onderbroken worden, doorgaans door tussenkomst van de tijdwaarnemer, de afgevaardigde of de scheidsrechters.

13:3 Wanneer er een overtreding, die normaal gesproken zou leiden tot een vrije worp volgens spelregel 13:1a-b plaatsvindt als de bal "uit het spel" is, wordt het spel hernomen met de worp die overeenstemt met de reden voor de bestaande onderbreking (zie echter ook spelregel ~~8:10c~~ 8:11a, bijzondere bepalingen in de laatste 30 seconden en de Reglementen betreffende Elektronische Teamtime-out.)

13:4 Naast de situaties aangegeven in spelregel 13:1a-b wordt een vrije worp ook gebruikt als de manier om het spel te hervatten in bepaalde situaties waarin het spel wordt onderbroken (d.w.z. wanneer de bal in het spel is), ook al heeft er geen spelregelovertreding plaatsgevonden:

- a) wanneer een team op het ogenblik van de onderbreking in balbezit is, behoudt zij het bezit van de bal;
- b) wanneer geen team in het bezit is van de bal, krijgt het team dat het laatst in het balbezit was, opnieuw het bezit van de bal.

13:5 Wanneer een vrije worp toegekend wordt tegen het team dat bij het fluitsignaal van de scheidsrechter in balbezit is, moet de speler die op dat ogenblik de bal heeft, deze onmiddellijk op de plaats waar hij zich bevindt op de grond laten vallen of neerleggen (8:8b).

Uitvoering van de vrije worp

13:6 De vrije worp wordt onder normale omstandigheden uitgevoerd zonder fluitsignaal van de scheidsrechter (*uitgezonderd 15:5b*) en, in principe, op die plaats waar de overtreding werd begaan. De uitzonderingen op dit principe luiden als volgt:

In de situaties beschreven onder 13:4a-b wordt de vrije worp, na fluitsignaal, uitgevoerd in principe vanop die plaats waar de bal zich op het ogenblik van de onderbreking bevond.

Wanneer een scheidsrechter of een waarnemer (van de IHF of een Continentale/Nationale Federatie) het spel onderbreekt wegens een spelregelovertreding door een speler of een teamofficial van het verdedigende team en dit tot een vermaning of een persoonlijke straf leidt, dan moet de vrije worp uitgevoerd worden op die plaats waar de bal zich bij de spelonderbreking bevond, als dit een gunstiger plaats is dan waar de overtreding gebeurde.

Dezelfde uitzondering als in voorgaande alinea geldt wanneer een tijdwaarnemer het spel wegens een wisselfout of een onrechtmatig betreden, overeenkomstig spelregels 4:2-3 of 4:5-6, onderbreekt.

Zoals in spelregel 7:11 aangegeven, worden vrije worpen die wegens passief spel worden toegekend, van die plaats uitgevoerd, waar de bal zich bevond bij de spelonderbreking.

Niettegenstaande de basisprincipes en de procedures beschreven in de voorafgaande alinea's, kan een vrije worp nooit vanuit het eigen doelgebied van het werpende team of binnen de vrijeworplijn van de tegenstander worden uitgevoerd. In dergelijke situaties moet de plaats van uitvoering verschoven worden naar de dichtstbijzijnde plaats onmiddellijk buiten het verboden gebied.

Toelichting:

Wanneer de correcte plaats voor de vrije worp aan de vrijeworplijn van het verdedigende team ligt, moet de uitvoering principieel juist op die plaats gebeuren. Hoe verder die plaats echter van de vrijeworplijn van het verdedigende team verwijderd ligt, des te groter mag de tolerantie zijn om de vrije worp op een korte afstand van de juiste plaats te laten uitvoeren. Deze tolerantie neemt geleidelijk toe tot 3 m, wat bij de uitvoering van een vrije worp direct buiten het eigen doelgebied van het werpende team het geval is.

De beschreven tolerantie geldt niet voor een overtreding tegen spelregel 13:5 indien de overtreding bestraft werd overeenkomstig spelregel 8:8b. In zulke gevallen moet de uitvoering steeds vanaf de juiste plaats, waar de overtreding gebeurde, uitgevoerd worden.

13:7 Voordat een vrije worp is uitgevoerd mogen de spelers van het werpende team de vrijeworplijn van de tegenstander niet aanraken of overschrijden. Zie ook de speciale beperking onder regel 2:5.

De scheidsrechters moeten de positie corrigeren van spelers van het werpende team die zich, vóór de uitvoering van de vrije worp, tussen de doelgebied- en de vrijeworplijn bevinden, indien de niet-correcte opstelling invloed heeft op het spel (15:3, 15:6). De vrije worp wordt dan na een fluitsignaal uitgevoerd (15:5b). Eenzelfde procedure is van toepassing (Regel 15:7, 2^e alinea), wanneer spelers van het werpende team de verboden zone betreden tijdens de uitvoering van de vrije worp (vooraleer de bal de hand van de werper verlaten heeft), indien de uitvoering van de worp niet voorafgegaan werd door een fluitsignaal.

In geval de uitvoering van een vrije worp vrijgegeven werd via een fluitsignaal en spelers van het aanvallende team de vrije worplijn aanraken of overschrijden vóór de bal de hand van de werper heeft verlaten, moet een vrije worp worden toegekend aan het verdedigende team (15:7, 3^e alinea; 13:1a).

13:8 Bij de uitvoering van de vrije worp moeten de tegenstanders minstens 3 m van de werper verwijderd blijven. Bij de uitvoering van de vrije worp aan de vrijeworplijn mogen ze zich echter direct aan de buitenkant van hun doelgebiedlijn opstellen. Het verstoren van de uitvoering van de vrije worp wordt bestraft overeenkomstig spelregel 15:9, ~~en~~ 8:7c **en 8:8f**.

Regel 14 De 7m-worp

Toekenning van een 7m-worp

14:1 Een 7m-worp wordt toegekend bij:

- a) het tegen de spelregels verhinderen van een vrije doelkans op het ganse speeloppervlak door een speler of teamofficial van de tegenpartij;
- b) een onterecht fluitsignaal bij een vrije doelkans;
- c) het vrijdelen van een vrije doelkans door het ingrijpen van een bij het spel niet-betrokken persoon, bijvoorbeeld een toeschouwer die het speeloppervlak betreedt of een speler doet stoppen door middel van een fluitsignaal (*uitzondering: zie Toelichting bij regel 9:1*);
- d) overtredingen overeenkomstig regel ~~8:10e~~ 8:11a of ~~8:10d~~ 8:11b (zie echter ~~8:10~~ 8:11 laatste alinea).

Naar analogie is deze regel ook van toepassing in het geval van "overmacht", zoals een plotse elektrische panne die het spel stopt precies op het ogenblik van de vrije doelkans.

Voor de definitie van een "vrije doelkans", zie Verduidelijking 6.

14:2 Indien een speler van het aanvallende team ondanks een spelregelovertreding (14:1a) de volledige controle over de bal en over zijn lichaam behoudt, mag geen 7m-worp worden toegekend, ook indien de speler nadien de vrije doelkans niet benut.

Telkens als de toekenning van een 7m-worp moet overwogen worden, zouden de scheidsrechters moeten wachten met ingrijpen tot ze duidelijk kunnen vaststellen dat deze 7m-beslissing werkelijk gerechtvaardigd en noodzakelijk is. Indien de aanvalsspeler, ondanks het onrechtmatig ingrijpen van de verdedigers, een doelpunt scoort, bestaat er geen reden meer om een 7m-worp toe te kennen. Is daarentegen duidelijk dat de speler werkelijk op grond van de spelregelovertrading de controle over de bal of zijn lichaam heeft verloren, en de vrije doelkans hierdoor niet meer bestaat, dan moet een 7m-worp worden toegekend.

Regel 14:2 is niet van toepassing bij overtredingen tegen regel 4:2-3 of 4:5-6 wanneer het spel onmiddellijk dient stilgelegd te worden door een signaal van de tijdwaarnemer, de waarnemer of de scheidsrechters.

14:3 Bij het toekennen van een 7m-worp mogen de scheidsrechters een time-out geven, maar enkel indien er een belangrijke vertraging is, bijvoorbeeld als gevolg van een wissel van de doelverdediger of van de werper, en indien een time-outbeslissing in overeenstemming is met de principes en de criteria bepaald in Verduidelijking 2.

Uitvoering van een 7m-worp

- 14:4** De 7m-worp moet na een fluitsignaal van de scheidsrechter binnen de 3 seconden als een worp naar het doel worden uitgevoerd (15:7, 3^e alinea; 13:1a).
- 14:5** De werper die de 7m-worp uitvoert, moet een positie innemen achter de 7m-lijn, maar maximaal 1m achter de lijn (15:1, 15:6). Na het fluitsignaal van de scheidsrechter mag de werper de 7m-lijn niet aanraken of overschrijden voordat de bal zijn hand heeft verlaten (15:7, 3^e alinea; 13:1a).
- 14:6** Na de uitvoering van een 7m-worp mag de bal door de werper of een medespeler pas dan opnieuw worden gespeeld nadat deze een tegenstander of het doel heeft geraakt (15:7, 3^e alinea; 13:1a).
- 14:7** Bij de uitvoering van een 7m-worp moeten de medespelers van de werper zich buiten de vrijeworplijn bevinden tot de bal de hand van de werper heeft verlaten (15:3, 15:6). Indien zij dit niet doen, moet een vrije worp tegen het team dat de 7m-worp uitvoert worden toegekend (15:7, 3^e alinea; 13:1a).
- 14:8** Bij de uitvoering van een 7m-worp moeten de spelers van de tegenpartij zich buiten de vrijeworplijn bevinden en minstens 3 m van de 7m-lijn verwijderd zijn tot de bal de hand van de werper heeft verlaten. Indien zij dit niet doen moet, indien de bal niet in het doel gaat, de 7m-worp worden hernomen, maar er wordt geen persoonlijke bestraffing gegeven.
- 14:9** Overschrijdt de doelverdediger de doelverdedigergrenslijn, d.w.z. de 4 m-lijn, (1:7, 5:11) voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten, dan moet, indien geen doelpunt werd aangetekend, de 7m-worp worden hernomen, maar er wordt geen persoonlijke bestraffing aan de doelverdediger gegeven.
- 14:10** Zodra de werper zich met de bal in de hand op de juiste plaats bevindt en klaar staat voor de uitvoering van de 7m-worp, is het wisselen van doelverdediger niet meer toegelaten. In deze situatie moet elke poging tot wisselen als onsportief gedrag worden bestraft (8:7c, 16:1b en 16:3d).

Regel 15 Algemene richtlijnen voor uitvoering van worpen (beginworp, inworp, uitworp, vrije worp, 7m-worp)

De werper

15:1 Vóór de uitvoering van een worp moet de werper in de voorgeschreven correcte opstelling staan. De bal moet zich in de hand van de werper bevinden (15:6).

Tijdens de uitvoering van een worp, met uitzondering van de uitworp (zie 12:2) en de beginworp vanuit een beginworpzone (10:3b), moet de werper met een deel van **een dezelfde** voet onafgebroken de grond raken tot de bal losgelaten is (zie echter 10:3b). De andere voet mag herhaaldelijk van de grond getild en terug neergezet worden (zie ook Regel 7:6).

De werper moet in de correcte opstelling blijven tot de worp is uitgevoerd (15:7, 2^e en 3^e alinea).

Opmerking:

Voor de uitvoering van een worp (met uitzondering van de uitworp) moet de werper recht staan d.w.z. dat geen andere lichaamsdelen dan de voeten in contact mogen zijn met de grond.

15:2 Een worp wordt beschouwd als uitgevoerd wanneer de bal de hand van de werper verlaten heeft (zie echter 12:2, 10:3a, 2^e alinea en 10:3b)).

De werper mag de bal pas terug aanraken nadat deze een andere speler of het doel raakte (15:7, 15:8). Zie echter ook de verdere beperkingen voor situaties volgens 14:6.

Alle worpen kunnen direct tot een doelpunt leiden, uitgezonderd bij een uitworp waarbij geen "own-goal" kan gescoord worden (d.i. door de bal in zijn eigen doel te laten vallen).

De medespelers van de werper

15:3 De medespelers van de werper moeten een positie innemen zoals voorgeschreven voor de desbetreffende worp (15:6). De spelers moeten in de correcte opstelling blijven tot de bal de hand van de werper verlaten heeft, met uitzondering van 10:3a, 2^e alinea (zie echter 10:3b)..

De bal mag tijdens de uitvoering van de worp door de medespelers van de werper niet worden aangeraakt of overhandigd (15:7, 2^e en 3^e alinea).

De verdedigende spelers

15:4 De verdedigende spelers moeten een positie innemen zoals voorgeschreven voor de desbetreffende worp en in de correcte opstelling blijven tot de bal de hand van de werper verlaten heeft (zie echter 10:3b, 12:2 en 15:9).

Bij de uitvoering van een beginworp, inworp of vrije worp mag een verkeerde opstelling van de verdedigers door de scheidsrechters niet worden gecorrigeerd als voor het aanvallende team bij directe uitvoering van de worp geen nadeel ontstaat. Ontstaat een nadeel, dan moet de verkeerde opstelling wel worden gecorrigeerd.

Fluitsignaal voor de hervatting

15:5 Het spel moet met een fluitsignaal van de scheidsrechters worden hervat:

- a) altijd bij een beginworp (10:3) of een 7m-worp (14:4);
- b) in het geval van een inworp, uitworp of vrije worp:
  - bij hervatting van het spel na time-out;
  - bij hervatting van het spel met een vrije worp volgens spelregel 13:4;
  - bij talmen bij de worpuitvoering;
  - na een correctie van de positie van de spelers;
  - na een vermaning of waarschuwing.

De scheidsrechter kan het aangewezen vinden, om reden van duidelijkheid, bij om het even welke gelegenheid, voor het hernemen te fluiten.

In principe zal de scheidsrechter niet fluiten voor het hernemen van het spel tenzij en tot dat de spelers de vereiste positie hebben ingenomen volgens 15:1, 15:3 en 15:4 (*zie echter 13:7 2^e alinea en 15:4 2^e alinea*). Fluit de scheidsrechter ondanks de verkeerde opstelling van de verdedigers voor de uitvoering van een worp, dan zijn deze spelers volledig gerechtigd om tot actie over te gaan.

Na het fluitsignaal moet de werper de bal binnen de 3 seconden spelen.

Sancties

15:6 Overtredingen door de werper of zijn medespelers voorafgaand aan de uitvoering van een worp, d.i. typisch in de vorm van een niet-correcte opstelling of het aanraken van de bal door de medespelers, dienen gecorrigeerd te worden (*zie echter 13:7, 2^e alinea*).

15:7 De gevolgen van een overtreding door de werper of zijn medespelers (15:1-3) tijdens de uitvoering van een worp hangt in eerste instantie af van het feit of de uitvoering voorafgegaan werd door een fluitsignaal om te hernemen.

Bij een worpuitvoering zonder fluitsignaal moeten principieel alle overtredingen gecorrigeerd worden; aansluitend moet gefloten worden voor de spelhervatting. De voordeelregel, naar analogie met spelregel 13:2, is hier echter van toepassing. Indien het team van de werper onmiddellijk het balbezit verliest na een niet-correct uitgevoerde worp, dan wordt de worp gewoon als uitgevoerd beschouwd en gaat het spel verder.

In principe moet elke overtreding tijdens de uitvoering na een fluitsignaal, bestraft worden. Dit is in eerste instantie van toepassing indien de werper springt tijdens de uitvoering van de worp, de bal meer dan 3 seconden vasthoudt of de correcte uitgangspositie verlaat voor de bal zijn hand verlaten heeft.

Dit is ook van toepassing wanneer de medespelers zich naar niet-correcte opstellingen begeven na het fluitsignaal, maar vooraleer de bal de hand van de werper verlaat (uitgezonderd 10:3a, 2e alinea). In dergelijke gevallen vervalt de initiële worp en wordt aan de tegenstanders een vrije worp toegekend (13:1a) vanaf de plaats van de overtreding (zie *echter regel 2:6*). Het voordeelprincipe volgens regel 13:2 is van toepassing, m.a.w. indien het team van de werper de bal verliest vooraleer de scheidsrechters de kans hebben om in te grijpen, gaat het spel verder.

15:8 In principe moet elke overtreding onmiddellijk volgend op, maar verband houdend met de uitvoering van een worp worden bestraft. Hier worden de overtredingen bedoeld van spelregel 15:2, 2e alinea, waarbij de werper de bal een tweede maal aanraakt vooraleer deze werd aangeraakt door een andere speler of het doel. Dit kan onder de vorm van een dribbel of het opnieuw vangen van de bal nadat deze in de lucht is of op de vloer werd gelegd. Dit wordt bestraft met een vrije worp (13:1a) voor de tegenstander. Zoals in het geval van 15:7 3e alinea is de voordeelregel van toepassing.

15:9 Verdedigende spelers die de uitvoering van een worp voor de tegenstander verhinderen, bv. door een niet-correcte uitgangspositie in te nemen of door aansluitend naar een niet-correcte opstelling te bewegen, moeten bestraft worden, uitgezonderd zoals vermeld in regels 14:8, 14:9, 15:4 alinea 2 en 15:5 3e alinea. Dit is van toepassing ongeacht of het gebeurt voor of tijdens de uitvoering van de worp (voor de bal de hand van de werper verlaten heeft).

Het is ook van toepassing ongeacht of de worp al dan niet voorafgegaan werd door een fluitsignaal voor het hernemen. Spelregel 8:7c of 8:8f is van toepassing in samenhang met de spelregels 16:1b en 16:3d.

Een worp die negatief beïnvloed werd door het ingrijpen van een verdediger moet, in principe, herhaald worden.

Regel 16 De straffen

Waarschuwing

16:1 Een waarschuwing is de aangewezen bestraffing voor:

- a) progressief te bestraffen spelregelovertradingen (8:3; vergelijk echter 16:3b en 16:6d);
- b) onsportief gedrag dat progressief te bestraffen is (8:7).

Toelichting:

Een individuele speler zou niet meer dan één waarschuwing en een team in totaal niet meer dan 3 waarschuwingen mogen krijgen; daarna zou de bestraffing minstens een 2-minutenuitsluiting moeten zijn.

Aan een speler die reeds een 2-minutenuitsluiting heeft gehad, zou daarna geen waarschuwing meer mogen gegeven worden.

Tegen de officials van een team zou in totaal niet meer dan één waarschuwing mogen uitgesproken worden.

16:2 De waarschuwing wordt de overtredende speler of official en de tijdwaarnemer/secretaris door de scheidsrechter kenbaar gemaakt door het omhoog houden van de gele kaart (*handgebaar nr. 13*).

Tijdelijke uitsluiting

16:3 Een tijdelijke uitsluiting (2 minuten) is de aangewezen bestraffing:

- a) bij foutief wisselen, indien een bijkomende speler het speelveld betreedt of indien een speler tussenkomt in het spel vanuit de wisselzone (4:5-6); bemerk echter spelregel 8:10b (II);
- b) voor overtradingen zoals onder 8:3, indien de speler en/of zijn team reeds het maximum aantal waarschuwingen heeft gekregen (*zie 16:1 Toelichting*);
- c) voor overtradingen zoals die onder 8:4;
- d) bij onsportief gedrag van een speler zoals onder 8:7, indien de speler en/of zijn team reeds het maximum aantal waarschuwingen heeft gekregen;
- e) bij onsportief gedrag van een teamofficial zoals onder 8:7, indien een van de officials van het team reeds een waarschuwing heeft gekregen;
- f) bij onsportief gedrag van een speler of teamofficial zoals onder 8:8 (*zie ook 4:6*);
- g) als een gevolg van een diskwalificatie van een speler of teamofficial (16:8, 2e alinea; *zie echter 16:11b*);
- h) bij onsportief gedrag van een speler voordat het spel hernomen wordt, nadat hij net een 2-minutenuitsluiting heeft gekregen (16:9a).

Toelichting:

Het is niet mogelijk om de officials van een team in totaal meer dan één 2-minutenuitsluiting te geven. Wanneer een 2-minutenuitsluiting tegen een teamofficial werd uitgesproken overeenkomstig spelregel 16:3e, is het deze official toegelaten in de wisselzone te blijven en zijn functie uit te oefenen. Op het speelloppervlak echter wordt de teamsterkte gedurende 2 minuten gereduceerd.

16:4 Een tijdelijke uitsluiting moet aan de speler of de teamofficial die de fout beging en aan de tijdwaarnemer/secretaris door de scheidsrechter, na time-out, duidelijk worden aangegeven door het tonen van het teken voor een tijdelijke uitsluiting, d.w.z. een omhoog gehouden gestrekte arm met twee opgestoken vingers (*handgebaar 14*).

16:5 De tijdelijke uitsluiting geldt steeds voor een speeltijd van 2 minuten. De derde tijdelijke uitsluiting voor dezelfde speler leidt steeds tot zijn diskwalificatie (*16:6d*).

Tijdens de tijd van uitsluiting mag de tijdelijk uitgesloten speler niet aan het spel deelnemen en het team mag hem op het speelloppervlak niet vervangen.

De tijd van uitsluiting begint met het fluitsignaal voor het hervatten van het spel.

Is de tijd van uitsluiting van een speler op het einde van de eerste speelhelft nog niet beëindigd, dan loopt deze van bij het begin van de tweede speelhelft verder. Hetzelfde geldt tussen de normale speeltijd en wedstrijdverlenging alsook gedurende verlengingen van de wedstrijd. Een niet-beëindigde 2-minutenuitsluiting op het einde van de verlengingen, betekent dat de speler niet gerechtigd is om deel te nemen aan een verdere beslissing door 7-meter werpen overeenkomstig de toelichting in 2:2.

Diskwalificatie

16:6 Een diskwalificatie is de aangewezen bestraffing bij:

- a) overtredingen volgens 8:5 en 8:6;
- b) grof onsportief gedrag volgens 8:9 en extreem grof onsportief gedrag volgens 8:10, van een speler of van de officials van een team op of buiten het speelveld;
- c) onsportief gedrag van een van de teamofficials volgens 8:7, nadat zij collectief reeds zowel een waarschuwing als een 2-minutenuitsluiting hebben gehad overeenkomstig 16:1b en 16:3e;
- d) een derde tijdelijke uitsluiting voor dezelfde speler (16:5);
- e) grof en herhaald onsportief gedrag gedurende een beslissingsfase zoals het 7m-werpen (2:2 *Toelichting* en 16:10).

16:7 De diskwalificatie is aan de schuldige speler of teamofficial en de tijdwaarnemer/secretaris, na time-out, door de scheidsrechter duidelijk aan te geven door het tonen van een omhoog gehouden rode kaart (*handgebaar 13, zie ook regel 16:8*).

16:8 De diskwalificatie van een speler of een teamofficial geldt altijd voor de rest van de speeltijd. De speler of de official moet zowel het speeloppervlak als de wisselzone onmiddellijk verlaten. Na het verlaten van het speeloppervlak en de wisselzone is het de speler of official niet meer toegelaten onder gelijk welke vorm contact met het team te hebben.

Aan de diskwalificatie van een speler of teamofficial tijdens de speeltijd, op of buiten het speeloppervlak, is steeds een tijdelijke uitsluiting voor het team verbonden. Dit betekent dat het aantal spelers van het team op het speeloppervlak met een speler verminderd wordt (16:3f). De vermindering op het speeloppervlak zal echter 4 minuten duren, indien een speler gediskwalificeerd werd onder de omstandigheden volgens spelregel 16:9b-d.

Een diskwalificatie vermindert het aantal spelers of officials die een team ter beschikking staan (*uitgezonderd 16:11b*). Het is aan het team evenwel toegestaan, na het verloop van de tijdelijke uitsluiting, het aantal spelers op het speeloppervlak aan te vullen.

Diskwalificaties volgens de spelregels 8:6 en 8:10a-b dienen schriftelijk gerapporteerd te worden aan de verantwoordelijke instanties voor verdere maatregelen. In dergelijke gevallen dienen de teamverantwoordelijke en de waarnemer (*zie Verduidelijking 7*) onmiddellijk na de beslissing geïnformeerd te worden.

Met dit doel toont de scheidsrechter na de rode kaart ter informatie bijkomend de blauwe kaart.

Meer dan een overtreding in dezelfde situatie

16:9 Wordt door een speler of teamofficial gelijktijdig of direct na elkaar, vóór het fluitsignaal voor het hervatten van het spel, meer dan één spelregelovertreding begaan die verschillend bestraft moeten worden, dan moet in principe alleen de zwaarstwegende straf worden uitgesproken.

Er gelden echter volgende uitzonderingen waarbij in alle gevallen het team op het speelveld voor 4 minuten wordt gereduceerd:

- a) wanneer een speler, die net een tijdelijke uitsluiting heeft gekregen, vóór het hervatten van het spel zich schuldig maakt aan onsportief gedrag, dan moet deze speler een bijkomende tijdelijke uitsluiting krijgen (16:3g); indien die bijkomende tijdelijke uitsluiting de derde voor die speler is, moet hij gediskwalificeerd worden;
- b) wanneer een speler, die net werd gediskwalificeerd (direct of wegens een derde tijdelijke uitsluiting), zich vóór het hervatten van het spel onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf waardoor de reductie 4 minuten bedraagt (16:8, 2^e alinea);
- c) wanneer een speler, die net een tijdelijke uitsluiting gekregen heeft, zich vóór het hervatten van het spel grof onsportief of extreem grof onsportief gedraagt, wordt hij bijkomend gediskwalificeerd (16:6b); die beiden straffen leiden tot een reductie van het team voor 4 minuten (16:8, alinea 2);
- d) wanneer een speler, die net werd gediskwalificeerd (direct of wegens een derde tijdelijke uitsluiting), zich vóór het hervatten van het spel grof onsportief of extreem grof onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf zodat de reductie in het totaal 4 minuten bedraagt (16:8, alinea 2);

Overtredingen tijdens de speeltijd

16:10 De bestraffing van acties tijdens de speeltijd zijn vastgelegd in spelregels 16:1, 16:3 en 16:6.

In het begrip “speeltijd” zijn alle onderbrekingen, time-outs, teamtime-outs en verlengingen inbegrepen. In alle andere beslissingsvormen (vb. 7m-werpen) is enkel spelregel 16:6 van toepassing.

Op deze wijze verhindert elke vorm van grof en herhaald onsportief gedrag de verdere deelname van de betrokken speler (zie spelregel 2:2 Toelichting).

Overtredingen buiten de speeltijd

16:11 Onsportief gedrag, grof onsportief gedrag, extreem grof onsportief gedrag of elke vorm van uitzonderlijk roekeloze acties (*zie spelregel 8:6-10*) vanwege een speler of een teamofficial in de wedstrijdplaats maar buiten de speeltijd, moet als volgt worden bestraft:

Vóór de wedstrijd:

- a) een waarschuwing dient gegeven te worden bij onsportief gedrag volgens spelregels 8:7-8;
- b) een diskwalificatie van de schuldige speler of teamofficial dient gegeven te worden in geval van acties vallende onder spelregels 8:6 en 8:10a, maar het team mag met 14 spelers en 4 officials aan de wedstrijd beginnen; spelregel 16:8, alinea 2 is enkel van toepassing voor overtredingen tijdens de speeltijd; dientengevolge brengt deze diskwalificatie geen 2-minutenuitsluiting met zich mee.

Dergelijke bestraffingen voor overtredingen vóór de wedstrijd, kunnen op ieder ogenblik tijdens de wedstrijd uitgesproken worden, zodra de schuldige persoon erkend wordt als deelnemer aan de wedstrijd, en dit op het ogenblik van het incident nog niet mogelijk was.

Na de wedstrijd:

- c) een geschreven verslag.

Regel 17 De scheidsrechters

17:1 Elke wedstrijd wordt geleid door twee gelijkgerechtigde scheidsrechters. Ze worden bijgestaan door een tijdwaarnemer en een secretaris.

17:2 De scheidsrechters hebben het toezicht op het gedrag van de spelers en teamofficials vanaf het ogenblik dat zij de wedstrijdplaats betreden totdat zij deze weer verlaten.

17:3 De scheidsrechters controleren vóór de wedstrijd de staat van het speeloppervlak, de doelen en de wedstrijdballen. Zij bepalen welke ballen gebruikt worden (1 en 3:1).

Bovendien stellen de scheidsrechters de aanwezigheid van beide teams in de voorgeschreven sportkleding vast. Zij controleren het wedstrijdformulier en de uitrusting van de spelers. Zij dragen er zorg voor dat het aantal spelers en officials in de wisselzone binnen de grenzen blijft en stellen de aanwezigheid en de identiteit van de beide "teamverantwoordelijken" vast. Elke onregelmatigheid moet worden gecorrigeerd (4:1-2 en 4:7-9).

17:4 De toss (10:1) wordt door een van de scheidsrechters uitgevoerd in het bijzijn van de andere scheidsrechter en van de "teamverantwoordelijke" van elk team of van een teamofficial of speler in naam van de "teamverantwoordelijke".

17:5 In principe moet de volledige wedstrijd door dezelfde scheidsrechters worden geleid.

Het is hun verantwoordelijkheid om te waarborgen dat de wedstrijd gespeeld wordt in overeenstemming met de spelregels en zij moeten elke spelregelovertreding bestraffen (zie echter 13:2 en 14:2).

Valt een scheidsrechter tijdens de wedstrijd uit, dan leidt de ander het spel alleen.

Opmerking::

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun regio afwijkende regels te hanteren in de toepassing van spelregel 17:5, alinea's 1 en 3.

17:6 Indien beide scheidsrechters fluiten voor een spelregelovertreding van hetzelfde team, maar van verschillende mening zijn wat de bestraffing betreft, geldt steeds de zwaarstwegende straf.

17:7 Indien beide scheidsrechters fluiten voor een spelregelovertreding of als de bal het speeloppervlak heeft verlaten en de scheidsrechters van tegengestelde mening zijn wat betreft het team dat in balbezit komt, geldt de gezamenlijke beslissing die door de scheidsrechters na een korte bespreking wordt bereikt. Wanneer ze niet tot een gezamenlijke beslissing komen, heeft de mening van de veldscheidsrechter voorrang.

Een time-out is verplicht. Na overleg tussen de scheidsrechters geven zij duidelijke handgebaren en wordt het spel hervat met een fluitsignaal (2:8d, 15:5).

17:8 De beide scheidsrechters zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van de doelpunten. Bovendien noteren zij de waarschuwingen, de tijdelijke uitsluitingen en de diskwalificaties.

17:9 Beide scheidsrechters zijn verantwoordelijk voor de controle op de speeltijd. Ontstaan er twijfels over de juistheid van de tijdmeting dan nemen de scheidsrechters een gezamenlijke beslissing (zie ook spelregel 2:3).

Opmerking:

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om binnen hun regio afwijkende regels te hanteren in de toepassing van de spelregels 17:8 en 17:9.

17:10 De scheidsrechters zijn ervoor verantwoordelijk dat het wedstrijdformulier na de wedstrijd correct wordt ingevuld.

Diskwalificaties van het type aangeduid in spelregels 8:6 en 8:10 moeten in het wedstrijdformulier worden toegelicht.

17:11 De beslissingen van de scheidsrechters of de waarnemers op grond van hun feitenwaarneming of hun beoordeling zijn onaanvechtbaar.

Alleen tegen beslissingen die in tegenspraak zijn met de spelregels, kan protest worden aangetekend.

Tijdens de wedstrijd zijn alleen de respectievelijke "teamverantwoordelijken" gerechtigd de scheidsrechters aan te spreken.

17:12 De scheidsrechters hebben het recht, de wedstrijd te onderbreken of te staken.

Vooraleer een beslissing te nemen om de wedstrijd definitief te staken, moeten alle mogelijkheden om de wedstrijd voort te zetten benut worden.

17:13 Zwarte sportkleding is in de eerste plaats bedoeld voor de scheidsrechters.

17:14 De scheidsrechters en de waarnemers mogen elektronische uitrusting gebruiken voor hun interne communicatie. De regels voor hun gebruik worden bepaald door de respectievelijke federatie.

Regel 18 De tijdwaarnemer en de secretaris

18:1 In principe heeft de tijdwaarnemer de hoofdverantwoordelijkheid voor de speeltijd, de time-out en de tijd van uitsluiting van een tijdelijk uitgesloten speler.

Evenzo heeft de secretaris de hoofdverantwoordelijkheid voor de spelerslijsten, het wedstrijdformulier, het betreden van het speeloppervlak door spelers die na het wedstrijdbegin toekomen, en het betreden van het speeloppervlak door niet-speelgerechtigde spelers.

Andere taken, zoals de controle van het aantal spelers en teamofficials in de wisselzone alsook het verlaten en betreden van het speeloppervlak door wisselers en het tellen van het aantal aanvallen na de verzorging van een speler op het speeloppervlak, gelden als gemeenschappelijke verantwoordelijkheden. Deze beslissing is een feitenvaststelling.

In het algemeen zou enkel de tijdwaarnemer (en indien van toepassing, een waarnemer van de verantwoordelijke federatie) het spel mogen onderbreken indien dit noodzakelijk is.

Zie ook Verduidelijking 7 betreffende de juiste handelingen voor tussenkomsten door de tijdwaarnemer/secretaris bij het vervullen van sommige hierboven beschreven verantwoordelijkheden.

18:2 Wanneer er geen publiek scorebord met tijd klok aanwezig is, moet de tijdwaarnemer de verantwoordelijke teamofficial van elk team over de gespeelde of nog te spelen tijd inlichten, in het bijzonder na een time-out.

Wanneer er geen scorebordklok met automatisch eindsignaal beschikbaar is, neemt de tijdwaarnemer de taak op zich om het eindsignaal te geven bij de rust en bij het einde van de wedstrijd (*zie regel 2:3*).

Wanneer het publiek scorebord niet is uitgerust om ook tijdstraffen aan te geven (bij IHF-wedstrijden minstens drie per team), plaatst de tijdwaarnemer een kaart op de wedstrijdtafel, waarop voor elke tijdelijke uitsluiting de eindtijd van de uitsluiting en het nummer van de tijdelijk uitgesloten speler vermeld zijn.

IHF- handgebaren

Bij vrije worp- of inworpbeslissingen moeten de scheidsrechters **onmiddellijk** de richting van de volgende worp aangeven (*gebaren 7 of 9*).

Daarna zou, voor zover van toepassing, het juiste verplichte handgebaar of handgebaren gegeven moeten worden, om elke persoonlijke straf aan te tonen (*gebaren 13-14*).

Wanneer het blijkt dat het ook nuttig zou zijn de reden van een vrije worp- of 7m-worpbeslissing te verklaren, zou een van de overeenstemmende gebaren 1-6 en 11 informatief kunnen gegeven worden (*gebaar 11 zou echter altijd in die situaties moeten gegeven worden, waar aan een vrijeworpbeslissing wegens passief spel geen gebaar 17 voorafging*).

De gebaren 12, 15 en 16 zijn verplicht in die situaties waar ze van toepassing zijn.

De gebaren 8, 10 en 17 moeten gebruikt worden wanneer zij door de scheidsrechters als noodzakelijk worden beschouwd.

Lijst van de handgebaren:

- 1 Betreden van het doelgebied
- 2 Vang- of dribbelfout
- 3 Loop- of tijdfout
- 4 Omklemmen, vasthouden of duwen
- 5 Slaan
- 6 Aanvallersfout
- 7 Inworp - richting
- 8 Uitworp
- 9 Vrije worp - richting
- 10 Niet in acht nemen van de 3-meter afstand
- 11 Passief spel
- 12 Doelpunt
- 13 Waarschuwing (geel) - diskwalificatie (rood) – bijkomend verslag (blauw)
- 14 Tijdelijke uitsluiting (2 minuten)
- 15 Time-out
- 16 Toelating voor twee deelnamegerechtigde personen om het speelloppervlak te betreden bij time-out
- 17 Waarschuwingsteken voor passief spel

1. Entering the goal area
Empiètement sur la surface de but
Betreten des Torraums
Betreden van het doelgebied

2. Illegal dribble
Double dribble
Fang-, Prell- oder Tippfehler
Vang- of dribbelfout

3. Too many steps or holding the ball more than three seconds
Marcher ou 3 secondes
Schritt- oder Zeitfehler
Loop- of tijdfout

4. Restraining, holding or pushing
Ceinturer, retenir ou pousser
Umklammern, Festhalten oder Stoßen
Omkleppen, vasthouden of duwen

- 5. Hitting
Frapper
Schlagen
Slaan

- 6. Offensive foul
Faute d'attaquant
Stürmerfoul
Aanvallersfout

7. Throw-in - direction
Remise en jeu – direction
Einwurf - Richtung
Inworp - richting

8. Goalkeeper-throw
Renvoi
Abwurf
Uitworp

9. Free-throw - direction
Jet franc - Direction
Freiwurf - Richtung
Vrije worp - Richting

10. Keep the distance of 3 meters
Non-respect de la distance des 3 mètres
Nichtbeachten des 3-Meter-Abstandes
Niet in acht nemen van de 3-meter afstand

11. Passive play
Jeu passif
Passives Spiel
Passief spel

12. Goal
But
Torgewinn
Doelpunt

13. Warning (yellow) - Disqualification (red) - Information written report (blue)
Avertissement (jaune) - Disqualification (rouge) - Information rapport écrit (bleu)
Verwarnung (Gelb) - Disqualifikation (rot) - Information schriftlicher Bericht (blau)
Waarschuwing (geel) - Diskwalificatie (rood) - Bijkomend verslag (blauw)

14. Suspension (2 minutes)
Exclusion (2 minutes)
Hinausstellung (2 Minuten)
Tijdelijke uitsluiting (2 minuten)

15. Time-out
Time-out
Time-out
Time-out

16. Permission for two persons who are 'entitled to participate' to enter the court during time-out
Autorisation accordée à deux personnes autorisées à participer au jeu de pénétrer sur l'aire de jeu pendant le time-out
Erlaubnis für zwei teilnahmeberechtigte Personen zum Betreten der Spielfläche bei Time-out
Toelating voor twee deelnamegerechtigde personen om het speeloppervlak te betreden bij time-out

- 17 Forewarning signal for passive play
Geste d'avertissement pour jeu passif
Warnzeichen für passives Spiel
Waarschuwingsteken voor passief spel

Internationale Handbal Federatie

II. Verduidelijkingen bij de Spelregels

Inhoudstafel	Blz.
1. Vrije-worruitvoering na het eindsignaal (2:4-6)	67
2. Time-out (2:8)	68
3. Team-time-out (2:10)	69
4. Passief spel (7:11-12)	71
5. Beginworp (10:3)	76
6. Definitie van een "vrije doelkans" (14:1)	77
7. Onderbreking door de tijdwaarnemer of een waarnemer (18:1)	78
8. Gekwetste speler (4:11)	80

1. Vrije-worruitvoering na het eindsignaal (2:4-6)

In vele gevallen is het team dat na afloop van de speeltijd de gelegenheid heeft om een vrije worp uit te voeren niet werkelijk geïnteresseerd om een doelpunt te maken, ofwel omdat het wedstrijdresultaat reeds duidelijk is of omdat de plaats van de vrije worp te ver van het doel van de tegenstander verwijderd is. Alhoewel de spelregels voorschrijven dat de vrije worp moet uitgevoerd worden, zouden de scheidsrechters een gepast oordeel moeten vellen en de vrije worp als uitgevoerd beschouwen wanneer een speler die zich ongeveer op de juiste plaats bevindt, de bal eenvoudig laat vallen of deze aan de scheidsrechters overhandigt.

In die gevallen waarin het duidelijk is dat het team een doelpoging wil wagen, moeten de scheidsrechters trachten een zeker evenwicht te vinden tussen het inwilligen van deze kans (ook al is ze zeer klein) en het voorkomen dat de situatie in een tijdrovende en frustrerende "komedie" zou ontaarden. Dit betekent dat de scheidsrechters de spelers van beide teams vastberaden en snel in de juiste positie moeten brengen zodat de vrije worp onverwijld kan worden uitgevoerd. De beperkingen in spelregel 2:5 met betrekking tot de opstelling en het wisselen van spelers moeten afgedwongen worden (4:5 en 13:7).

De scheidsrechters moeten bovendien zeer waakzaam zijn voor te bestraffen overtredingen vanwege de beide teams. Herhaalde spelregelovertredingen door de verdedigers moeten bestraft worden (15:4, 15:9, 16:1b, 16:3d). Daarenboven overtreden de aanvalsspelers dikwijls de spelregels tijdens de uitvoering van de worp, bv. wanneer één of meerdere spelers de vrijeworplijn overschrijden na het fluitsignaal maar vóór de bal de hand van de werper heeft verlaten (13:7, *alinea* 3), of wanneer de werper bij de worp zich verplaatst of springt (15:1, 15:2, 15:3).

Het is uiterst belangrijk geen ongeldig gescoord doelpunt toe te kennen.

2. Time-out (2:8)

De in spelregel 2:8 beschreven situaties buiten beschouwing gelaten, waarbij een time-out verplicht is, wordt van de scheidsrechters verwacht dat zij hun beoordelingsvermogen aanwenden met betrekking tot de noodzaak van een time-out in andere situaties. Enkele typische situaties, waarbij een time-out niet verplicht is, maar onder normale omstandigheden toch toegestaan wordt, zijn:

- a) gebeurtenissen die buiten het spelgebeuren staan, bv. het speeloppervlak moet geveegd worden;
- b) een speler lijkt gekwetst te zijn;
- c) herkenbaar talmen door een team, bv. het vertragen van de uitvoering van een worp, of een speler werpt de bal weg of geeft hem niet vrij;
- d) de bal raakt het plafond of iets dat boven het speeloppervlak hangt (11:1) en springt daardoor weg van de plaats waar de inworp moet genomen worden, wat tot een ongewone vertraging leidt;
- e) wissel van een veldspeler door een doelverdediger voor de uitvoering van de uitworp.

Bij het bepalen van de noodzaak van een time-out in deze en andere gevallen, moeten de scheidsrechters vooral rekening houden met het feit of een spelonderbreking zonder time-out een onrechtvaardig nadeel voor een van de teams zou veroorzaken. Bijvoorbeeld wanneer een team op het einde van de wedstrijd met een duidelijk doelpuntenverschil leidt, is het misschien niet vereist een time-out te geven tijdens een korte onderbreking voor het vegen van het speeloppervlak. Wanneer het team dat door een uitblijvende time-out benadeeld zou worden, juist dat team is dat om een of andere reden zelf talmt of tijd wil winnen, is er vanzelfsprekend ook geen reden voor een time-out.

Een andere belangrijke factor is de te verwachten duur van de onderbreking. De duur van een onderbreking veroorzaakt door een blessure is dikwijls moeilijk in te schatten, daarom is het veiliger om time-out te geven. Omgekeerd zouden de scheidsrechters niet te vlug time-out moeten geven, alleen omdat de bal het speeloppervlak heeft verlaten. In zulke gevallen komt de bal bijna onmiddellijk terug en kan direct verder gespeeld worden. Indien niet, dan moeten de scheidsrechters alert zijn om snel een reservebal in het spel te brengen (3:4), juist om een time-out te vermijden.

De verplichte time-out in het kader van 7m- worpen werd afgevoerd. Het kan echter nog noodzakelijk zijn om een time-out te geven, gebaseerd op de subjectieve beoordeling van sommige situaties en overeenstemmend met de net besproken principes. Dit kan situaties betreffen waarin één van de teams de uitvoering duidelijk vertraagt, bijvoorbeeld door het wisselen van de doelverdediger of de werper.

3. Teamtime-out (2:10)

Elk team heeft het recht per speelhelft van de normale speeltijd (maar niet tijdens verlengingen) een teamtime-out van elk 1 minuut aan te vragen.

Een teamofficial van het team dat een teamtime-out wil aanvragen, moet een "groene kaart" vóór de tijdwaarnemer op de tafel leggen. Het is aanbevolen dat de groene kaart ongeveer van het formaat 15x20 cm zou zijn, en er op elke zijde een grote "T" staat.

Een team kan zijn teamtime-out slechts aanvragen, wanneer het in het bezit is van de bal (bal in het spel of bij spelonderbreking). Tenzij het team het bezit van de bal verliest vóór de tijdwaarnemer de tijd heeft om te fluiten (in dit geval zou de kaart aan het team teruggegeven moeten worden), wordt aan het team onmiddellijk de teamtime-out verleend.

De tijdwaarnemer onderbreekt dan het spel met een fluitsignaal, en stopt de klok (2:9). Hij geeft het time-outteken (nr.15) en wijst met een gestrekte arm naar het aanvragende team.

De groene kaart wordt op de tafel aan de kant van het aanvragende team opgesteld, en blijft daar tot het einde van de teamtime-out.

De scheidsrechters bevestigen de teamtime-out, waarop de tijdwaarnemer een bijkomende klok ter controle van de teamtime-out aanzet. De secretaris schrijft het tijdstip op het wedstrijdformulier, in de overeenstemmende speelhelft, bij het aanvragende team.

Tijdens de teamtime-out houden de teams en officials zich op ter hoogte van hun wisselzone, zowel in als buiten het speelveld. De scheidsrechters blijven in het midden van het speelloppervlak. Eén van hen gaat ter consultatie kortstondig naar de wedstrijdtafel.

Met betrekking tot bestraffingen volgens spelregel 16, wordt de teamtime-out bepaald als deel van de speeltijd (16:10) waardoor elk onsportief gedrag en andere overtredingen worden bestraft op de normale wijze. Het heeft hier geen belang of de betrokken speler/official zich op of buiten het speelloppervlak bevindt. Dienovereenkomstig, kan een waarschuwing, tijdelijke uitsluiting of diskwalificatie gegeven worden volgens de spelregels 16:1-3 en 16:6-9 voor onsportief gedrag (8:7-10) of voor acties die vallen onder spelregel 8:6b.

Na 50 seconden geeft de tijdwaarnemer door een akoestisch signaal aan dat het spel binnen de 10 seconden moet worden hervat.

De teams zijn verplicht, na afloop van de teamtime-out, klaar te staan voor het hervatten van het spel. Het spel wordt hernomen ofwel met die worp die overeenstemt met de spelsituatie bij het toekennen van de teamtime-out, ofwel wanneer de bal in het spel was - met een vrije worp voor het aanvragende team op die plaats waar de bal zich bevond bij de onderbreking.

Bij het fluitsignaal van de scheidsrechter start de tijdwaarnemer terug de speeltijd klok.

Opmerking:

Indien de IHF, Continentale of Nationale Federaties afwijkende bepalingen toepassen naar aanleiding van de opmerking onder Regel 2:10, dan heeft elk team gedurende de normale speeltijd (dus niet tijdens de verlengingen) het recht op maximum 3 teamtime-outs. Per speelhelft van de normale speeltijd mogen ten hoogste 2 teamtime-outs toegekend worden. Tussen twee teamtime-outs van hetzelfde team moet de tegenstander minstens eenmaal in balbezit geweest zijn. 3 groene kaarten met de respectievelijke nummers 1, 2 en 3 zijn beschikbaar voor elk team.

Elk team ontvangt de kaarten met nummer 1 en 2 voor de eerste speelhelft en de kaarten met nummer 2 en 3 voor de tweede speelhelft op voorwaarde dat het team tijdens de eerste speelhelft niet meer dan één teamtime-out heeft gebruikt. In het geval het team 2 teamtime-outs gebruikte tijdens de eerste speelhelft, ontvangt het enkel de groene kaart met nummer 3.

Tijdens de laatste vijf minuten van de normale speeltijd is slechts één teamtime-out per team toegestaan.

4. Passief spel (7:10-11)

A. Algemene richtlijnen

De toepassing van de spelregels in verband met passief spel heeft als doel onaantrekkelijke spelmethoden en opzettelijk talmen te voorkomen. Dit vereist dat de scheidsrechters, tijdens de ganse speeltijd, passieve spelmethoden herkennen en beoordelen op een consequente wijze.

Passieve spelmethoden kunnen in alle fasen van een aanval door een team ontstaan, d.w.z. bij het overbruggen van het speelveld, tijdens de opbouwfase of de eindfase.

Passieve speelwijzen worden vooral vaker gebruikt in volgende situaties:

- een team leidt met een geringe voorsprong naar het einde toe van de wedstrijd;
- ondertal-situaties (uitsluitingen van spelers);
- wanneer de capaciteiten van de tegenstander superieur zijn, vooral in verdediging.

De criteria vermeld in de volgende bepalingen zijn zelden alleen van toepassing, maar moeten door de scheidsrechters doorgaans beoordeeld worden in hun geheel. In het bijzonder moet rekening gehouden worden met het effect van het actieve verdedigingswerk conform de spelregels.

B. Het gebruik van het waarschuwingsteken

Het waarschuwingsteken zou in het bijzonder in volgende gevallen moeten getoond worden:

B1. Waarschuwingsteken wanneer het wisselen van spelers langzaam gebeurt of wanneer de bal traag over het speelveld gespeeld wordt.

Typische aanwijzingen zijn:

- spelers staan in het midden van het speelveld te wachten tot het wisselen van een of meer spelers voltooid is;
- een speler talmt bij de uitvoering van een vrije worp (door voor te wenden de juiste uitvoeringsplaats niet te kennen), van een beginworp (door het traag ophalen van de bal door de doelverdediger, een bewust foutieve pass naar het midden, of traag met de bal naar het midden te wandelen), van een uitworp of inworp, nadat het team eerder voor dergelijke vertragende tactiek werd gewaarschuwd;
- een speler staat ter plaatse te tippen;
- het terugspelen van de bal over de middenlijn in de eigen speelveldhelft zonder druk van de tegenstander.

B2. Waarschuwingsteken in het kader van een late spelerswissel in de opbouwfase

Typische aanwijzingen zijn:

- alle spelers hebben hun aanvalsposities ingenomen;
- het team begint de opbouwfase met het voorbereidend naar elkaar spelen van de bal;
- pas dan onderneemt het team een spelerswissel.

Toelichting:

Een team dat vanuit de eigen speelveldhelft een tegenaanval opbouwt die in de speelveldhelft van de tegenpartij niet tot een doelkans leidt, mag in aansluiting daarop nog een snelle wisseling van spelers verrichten.

B3. Waarschuwingsteken bij een overdreven lange opbouwfase.

In principe moet aan elk aanvallend team, vóór het begin van een doelgerichte aanvalsactie, een opbouwfase met een voorbereidend naar elkaar toespelen van de bal toegelaten worden.

Typische aanwijzingen voor een overdreven lange opbouwfase zijn:

- het aanvallende team komt niet tot een doelgerichte aanvalsactie.

Toelichting:

Een "doelgerichte aanvalsactie" ontstaat vooral wanneer het balbezittende team tactische aanvalsmethoden gebruikt door zo te bewegen dat het een ruimtelijk voordeel ten opzichte van de verdediging bereikt, of wanneer het team het tempo versnelt, in vergelijking met de voorbereidende opbouwfase:

- meermaals aanspelen van spelers die stilstaan of zich van het doel weg bewegen;
- meermaals ter plaatse tippen van de bal;
- bij 1 tegen 1 acties draait de aanvaller vroegtijdig weg, wacht tot de scheidsrechters het spel onderbreken of behaalt geen ruimtelijk voordeel t.o.v. de verdediger;
- actieve verdedigingsacties: actieve verdedigingsmethoden die de tempoverhoging van de aanvallers verhinderen bv. door het versperren van pass- en loopwegen;
- een bijzonder criterium voor overdreven lange opbouwfasen is wanneer het aanvallende team geen duidelijke tempoversnelling bereikt tussen een opbouw- en een afsluitfase.

C. Hoe het waarschuwingsteken zou moeten gebruikt worden

Herkent een scheidsrechter (veld- of doelscheidsrechter) de ontwikkeling van passief spel, dan heft hij de arm op (handgebaar 17) om aan te geven dat hij van oordeel is dat het team geen poging onderneemt om tot een worp naar het doel te komen. De andere scheidsrechter zou dit waarschuwingsteken moeten overnemen.

Het waarschuwingsteken geeft aan dat het team in balbezit geen poging doet om een doelkans te creëren of dat het herhaaldelijk het hervatten van het spel vertraagt.

Het handgebaar wordt aangehouden tot:

- de aanval voorbij is of
- het waarschuwingsteken niet langer geldig is (zie toelichtingen hieronder).

Een aanval begint wanneer het team in balbezit komt en wordt als beëindigd beschouwd wanneer het team een doelpunt scoort of de bal verliest.

Het waarschuwingsteken wordt normaal gesproken aangehouden voor de rest van de aanval. Er zijn echter tijdens de duur van de aanval twee situaties waarbij het passief spel niet langer blijft gelden en het tonen van het waarschuwingsteken moet gestopt worden:

1. het team in balbezit onderneemt een worp naar het doel en de bal keert via het doel of de doelverdediger terug naar het aanvallende team (direct of in de vorm van een inworp);
2. aan een speler of een teamofficial van het verdedigende team werd een persoonlijke bestraffing gegeven overeenkomstig spelregel 16 als gevolg van een overtreding of onsportief gedrag.

In deze twee situaties moet aan het team in balbezit een nieuwe opbouwfase toegestaan worden.

D. Nadat het waarschuwingsteken is getoond

Na het tonen van het waarschuwingsteken zouden de scheidsrechters het balbezittende team enige tijd moeten toekennen om haar aanpak te wijzigen. In dit verband dient er rekening gehouden te worden met het verschil in niveau van vaardigheid in de verschillende leeftijdsklassen en spelcategorieën.

Het gewaarschuwde team zou dus de mogelijkheid moeten krijgen om een doelgerichte aanvalsactie voor te bereiden.

Indien het team in balbezit geen herkenbare poging doet om in een positie te geraken voor een doelworp, (*criteria zie D1 en D2*) dan beslist één van de scheidsrechters ten laatste dan tot passief spel wanneer na 4 passes geen doelworp uitgevoerd wordt (*spelregel 7:11-12*).

Wordt niet als pass geteld:

- Een poging tot aanspelen, wanneer de bal door de medespeler niet onder controle gebracht kan worden, omwille van een bestrafte overtreding van een verdediger.
- Een poging tot aanspelen, wanneer de bal door de verdediger over de zijlijn of de buitendoellijn wordt gedeveerd.
- Een werppoging die door de verdediger wordt geblokt.

Beoordelingscriteria na het tonen van het waarschuwingsteken

D1. Het aanvallende team

- Geen duidelijke tempoversnelling
- Geen doelgerichte actie
- 1 tegen 1 acties waarbij geen ruimtelijk voordeel bereikt wordt
- Vertragingen bij het spelen van de bal (bv. omdat de aanspeelwegen versperd worden door het verdedigende team)

D2. Het verdedigende team

- Het verdedigende team probeert de tempoversnelling en doelgerichte actie te voorkomen met correcte en actieve verdedigingsmethodes.
- Als het verdedigende team door spelregelovertradingen volgens regel 8:3 probeert een reeks passes van het aanvallende team te onderbreken, dan moeten deze spelregelovertradingen consequent progressief bestraft worden.

D3. Opmerkingen betreffende het maximum aantal passes

D3a. Vóór de uitvoering van de 4e pass

- Als de scheidsrechters een vrije worp of inworp toekennen aan het aanvallende team nadat het waarschuwingsteken werd getoond, dan heeft dit geen invloed op het tellen van het aantal passes.
- Ook wanneer een pass of een worp op doel door een verdediger wordt geblokkeerd en de bal bij het aanvallende team belandt (zelfs in de vorm van een uitworp), heeft dit geen invloed op het tellen van het aantal passes.

D3b. Na de uitvoering van de 4^e pass

- Als na de 4^e pass een vrije worp, een inworp (of uitworp) wordt toegekend aan het aanvallende team, dan heeft dit team de mogelijkheid om een extra pass toe te voegen om de aanval te beëindigen.
- Hetzelfde geldt wanneer de worp uitgevoerd na de 4^e pass geblokkeerd wordt door het verdedigende team en de bal terugkomt bij een speler van het aanvallende team of de zijlijn of buitendoellijn overschrijdt. In dat geval heeft het aanvallende team de mogelijkheid om de aanval te beëindigen met een extra pass.

E. Appendix

Indicaties voor een tempoverlaging

- Zijwaartse acties en niet in de diepte, richting doel
- Frequent diagonaal lopen vóór de verdedigers, zonder enige druk op hen uit te oefenen
- Geen actie in de diepte, zoals een tegenstander confronteren met een 1 tegen 1 of de bal passen naar spelers tussen het doelgebied en de vrije worplijn
- Herhaald passen tussen twee spelers zonder duidelijke tempoverhoging of acties richting doel
- Passen van de bal naar alle posities (hoekspelers, cirkelspeler en opbouwspelers) zonder duidelijke tempoverhoging of herkenbare actie naar doel

Indicaties van 1 tegen 1 acties waarbij geen ruimtelijk voordeel wordt gewonnen

- 1 tegen 1 actie in een situatie waar het duidelijk is dat er geen ruimte is voor een doorbraak (meerdere tegenstanders versperren de ruimte voor een doorbraak).
- 1 tegen 1 actie zonder herkenbare poging van een doorbraak naar doel.
- 1 tegen 1 actie met enkel de bedoeling om een vrije worp te krijgen (bv. zich gewoon laten “vastpakken”, of de 1 tegen 1 stoppen zelfs al zou een doorbraak mogelijk zijn).

Indicaties van actieve verdedigingsmethoden conform de spelregels

- Proberen geen overtreding te maken zodat onderbreking van het spel vermeden wordt
- Het belemmeren van de loopweg van de aanvaller, eventueel door twee verdedigers
- Het voorwaarts bewegen om de aanspeelwegen te blokkeren
- Het voorwaarts bewegen van de verdedigers om zo de aanvallers verder achteruit te dwingen
- Aanvallers dwingen tot het terugpassen van de bal naar ongevaarlijke posities

5. De beginworp (10:3)

Uitvoering van de beginworp.

Als leidraad voor de interpretatie van spelregel 10:3 zouden de scheidsrechters de doelstelling in gedachten moeten houden dat teams aangemoedigd worden gebruik te maken van een snelle uitvoering van de beginworp. Dit betekent dat scheidsrechters niet overdreven betweterig moeten doen en niet naar mogelijkheden zouden moeten zoeken om een team dat een snelle beginworp wil uitvoeren, terug te fluiten of te bestraffen.

Zo moeten bijvoorbeeld de scheidsrechters vermijden dat het maken van aantekeningen of andere taken afbreuk zouden doen aan hun paraatheid om snel de posities van de spelers na te gaan. De veldscheidsrechter zou moeten klaarstaan om te fluiten op het ogenblik dat de werper zijn juiste plaats bereikt, vooropgesteld dat er geen correctie nodig is van de positie van de andere spelers. De scheidsrechters moeten er bovendien rekening mee houden dat de medespelers van de werper de middenlijn mogen overschrijden na het weerklinken van het fluitsignaal. (Dit is een uitzondering op de algemene regel voor de uitvoering van formele worpen).

Uitvoering van de beginworp zonder beginworpzone

Alhoewel de spelregel zegt dat de werper op de middenlijn moet staan en op een afstand van hoogstens 1,5 m van het midden van het speelloppervlak verwijderd mag zijn, zouden de scheidsrechters niet overdreven precies en om enkele centimeters bezorgd moeten zijn. Hoofdzaak is het vermijden van oneerlijkheid en onduidelijkheid voor de tegenstander met betrekking tot waar en wanneer de beginworp is genomen.

Bovendien is het middelpunt op de meeste speelloppervlakken niet aangeduid en bij sommige speelloppervlakken kan de middenlijn in het midden zelfs onderbroken zijn door reclame. In zulke gevallen moeten zowel werper als scheidsrechter de juiste plaats schatten, en elk aandringen op nauwkeurigheid zou daarbij niet realistisch en ongepast zijn.

6. Definitie van een "vrije doelkans" (14:1)

Volgens spelregel 14:1 is er sprake van een "vrije doelkans" wanneer:

- a) een speler die de bal en zijn lichaam al onder controle heeft, aan de doelgebiedlijn van de tegenpartij, de gelegenheid krijgt om naar het doel te werpen, zonder dat een tegenstander in staat is om de worp met toegestane middelen te verhinderen.

Dit is ook van toepassing indien de speler de bal nog niet heeft, maar klaar is om hem onmiddellijk te ontvangen; er mag geen tegenstander in een positie zijn om het ontvangen van de bal te verhinderen met toegestane middelen;

- b) een speler, die de bal en zijn lichaam onder controle heeft, en in een tegenaanval alleen op de doelverdediger toeloopt (of dribbelt), zonder dat een tegenstander in staat is zich voor hem te plaatsen en de tegenaanval te stoppen.

Dit is ook van toepassing indien de speler de bal nog niet heeft, maar klaar is om hem onmiddellijk te ontvangen, en de doelverdediger van de tegenstander door een botsing zoals onder 8:5 Toelichting, het vangen van de bal verhindert; in dit bijzonder geval is de positie van de verdedigers niet van belang.

- c) een doelverdediger zijn doelgebied heeft verlaten, en een tegenstander met de bal en zijn lichaam onder controle een vrije en ongehinderde gelegenheid heeft om de bal naar het lege doel te werpen.

7. Onderbreking door de tijdwaarnemer of een waarnemer (18:1)

Wanneer de tijdwaarnemer of een waarnemer tussenkomt wanneer het spel reeds onderbroken is, dan wordt het spel hernomen met de worp overeenkomstig de reden van de onderbreking.

Wanneer de tijdwaarnemer of een waarnemer tussenkomt en daarbij het spel onderbreekt wanneer de bal in het spel is, dan zijn de volgende regels van toepassing:

A. Wisselfout of onreglementair betreden van het speeloppervlak door een speler (spelregels 4:2-3, 5-6)

De tijdwaarnemer (of waarnemer) moet het spel onmiddellijk onderbreken, zonder rekening te houden met de voordeelregel volgens spelregels 13:2 en 14:2. Indien als gevolg van een dergelijke onderbreking, door een overtreding van het verdedigende team, een vrije doelkans wordt verhinderd, dan moet een 7m-worp worden toegekend volgens spelregel 14:1a. In alle andere gevallen dient het spel hernomen te worden met een vrije worp.

De schuldige speler wordt bestraft overeenkomstig spelregel 16:3a. In geval van een onreglementair betreden van het speeloppervlak volgens spelregel 4:6 tijdens een vrije doelkans, wordt de speler gestraft overeenkomstig spelregel 16:6b in samenhang met spelregel 8:10b.

B. Onderbrekingen voor andere redenen bv. onsportief gedrag in de wisselzone

a. Interventie door de tijdwaarnemer

De tijdwaarnemer zou moeten wachten tot de volgende spelonderbreking en dan de scheidsrechters informeren.

Wanneer de tijdwaarnemer toch het spel onderbreekt wanneer de bal in het spel is, wordt het spel hernomen met een vrije worp voor dat team, dat op het ogenblik van de onderbreking in het bezit was van de bal. Indien de onderbreking het gevolg is van een overtreding door het verdedigende team en de scheidsrechters van mening zijn dat deze vroegtijdige onderbreking een vrije doelkans voor het aanvallende team heeft verijdeld, moet overeenkomstig regel 14:1b een 7m-worp worden toegekend.

(Hetzelfde is van toepassing indien de tijdwaarnemer het spel onderbreekt als gevolg van een aanvraag voor teamtime-out, en de scheidsrechters de teamtime-out weigeren omwille van een foutieve timing. Indien een vrije doelkans verhinderd wordt door deze onderbreking, moet een 7m-worp worden toegekend.)

De tijdwaarnemer heeft niet het recht een bestraffing uit te spreken tegen een speler of een teamofficial. Hetzelfde geldt voor de scheidsrechters indien zij niet zelf de overtreding hebben vastgesteld. In dergelijk geval kunnen zij enkel een informele vermaning uitspreken. Indien de gerapporteerde overtreding valt onder de spelregels 8:6 of 8:10, moeten zij een schriftelijk verslag opstellen.

b. Interventie door een waarnemer

Waarnemers van de IHF, een Continentale Federatie of een Nationale Federatie die ingezet worden op een wedstrijd, hebben het recht de scheidsrechters te informeren betreffende een mogelijke beslissing in strijd met de spelregels (uitgezonderd in het geval van een scheidsrechterlijke beslissing op basis van een feitenwaarneming) of betreffende een inbreuk op het wisselzonereglement.

De waarnemer mag het spel onmiddellijk onderbreken. In dat geval wordt het spel hernomen met een vrije worp voor het team dat niet de overtreding beging die aanleiding was tot de onderbreking.

Indien de onderbreking veroorzaakt is door een overtreding van het verdedigende team en de onderbreking een vrije doelkans verhindert, dan moet een 7m-worp toegekend worden overeenkomstig spelregel 14:1a.

De scheidsrechters zijn verplicht persoonlijke bestraffingen uit te spreken volgens de aanwijzingen van de waarnemer.

De feiten in verband met een inbreuk volgens spelregels 8:6 of 8:10 dienen schriftelijk gerapporteerd te worden.

8. Geblesseerde speler (4:11)

Lijkt een speler op het speeloppervlak geblesseerd, dient als volgt gehandeld:

- a) Wanneer de scheidsrechters absoluut zeker zijn dat de geblesseerde speler op het speeloppervlak moet verzorgd worden, dan tonen ze onmiddellijk de handgebaren 15 en 16. Bijgevolg worden, na de behandeling, de bepalingen van regel 4:11 par. 2 van toepassing.

In alle andere gevallen, vragen de scheidsrechters de speler om op te staan en het speeloppervlak te verlaten voor verzorging. Is dit voor de betrokken speler niet mogelijk, dan tonen de scheidsrechters vanaf nu de handgebaren 15 en 16. Voor de betrokken speler wordt regel 4:11, 2de alinea van toepassing.

Overtredingen tegen deze bepalingen dienen als onsportief gedrag bestraft te worden.

Wordt een speler, die het speeloppervlak voor drie aanvallen moet verlaten, in die periode bestraft met een tijdelijke uitsluiting, dan mag hij na afloop van de tijdstraf, onafhankelijk van het aantal gespeelde aanvallen, opnieuw ingezet worden.

Weigeren teamofficials de noodzakelijke behandeling van de speler, dient de teamverantwoordelijke progressief bestraft te worden (zie regel 4:2, 3de alinea)

- b) Tijdwaarnemer en wedstrijdsecretaris of waarnemer zijn verantwoordelijk voor het tellen van het aantal aanvallen. Zij geven het betreffende team een teken wanneer deze speler op het speeloppervlak ingezet mag worden.

Een aanval begint met balbezit en eindigt met een doelpunt of balverlies.

Is een team, wiens speler op het speeloppervlak verzorgd werd, bij de herneming van het spel in balbezit, dan telt deze aanval als eerste aanval.

- c) In de volgende gevallen is regel 4:11 2de alinea niet van toepassing:
  - wanneer de vereiste verzorging op het speeloppervlak het gevolg is van een overtreding van de tegenspeler die daarvoor progressief bestraft werd.
  - wanneer een doelvredediger op het speeloppervlak dient verzorgd te worden, omdat hij op het hoofd getroffen werd door een bal.

Internationale Handbal Federatie

III. Wisselzonereglement

1. De wisselzones bevinden zich links en rechts van het verlengde van de middenlijn aan de buitenzijde van de zijlijn, tot aan het einde van de respectievelijke spelersbanken, en achter de banken indien er plaats is (Regel 1: fig. 1).

Het reglement voor evenementen/competities van de IHF en de Continentale Federaties schrijft voor dat de spelersbanken, en daarbij ook de respectievelijke “coaching zones”, dienen te beginnen op een afstand van 3,5 m van de middenlijn. Deze regeling geldt ook als aanbeveling voor alle wedstrijden op andere niveaus.

Aan de zijlijn vóór de spelersbanken mogen (tot op minstens 8 m van de middenlijn) geen voorwerpen staan.

2. Alleen de spelers en de officials van een team die op het wedstrijdformulier ingeschreven zijn, mogen zich in de wisselzone ophouden (*Regel 4:1-2*).

Zou er een tolk nodig zijn, dan moet deze achter de spelersbank plaatsnemen.

3. De teamofficials moeten in de wisselzone volledige sport- of burgerkleding dragen. Kleuren die aanleiding kunnen geven tot verwarring met de tegenstanders op het speelveld zijn niet toegelaten.
4. De tijdwaarnemer/secretaris helpt de scheidsrechters bij de controle van de bezetting van de wisselzone vóór en tijdens de wedstrijd.

Als er vóór de wedstrijd een overtreding tegen het wisselzonereglement gebeurt, dan mag de wedstrijd eerst aanvangen als de overtreding is verholpen. Als er tijdens de wedstrijd dergelijke fouten gebeuren, dan kan de wedstrijd na de volgende spelonderbreking eerst terug beginnen, wanneer de kwestie is opgelost.

5. De teamofficials hebben het recht en de plicht, hun team ook tijdens de wedstrijd te leiden en te beheren, en wel op een eerlijke en sportieve wijze en binnen het kader van de spelregels. In principe dienen zij op de spelersbank te zitten.

Het is de officials echter **toegestaan**, zich in de “coaching zone” te bewegen. ~~De “coaching zone” is een gebied onmiddellijk voor de bank en, het indien mogelijk is, direct achter de bank.~~ De “coaching zone” begint op 3,5 m van de middenlijn en eindigt 8 m voor de betreffende buitendoellijn en omvat, indien mogelijk, ook het gebied direct achter de bank.

Het einde van de “coaching zone” moet aangeduid zijn door een 50 cm lange en 5 cm brede lijn of tape die aansluit op de zijlijn aan de buitenkant van het speelveld.

De bewegingen en de positionering in de “coaching zone” worden toegestaan om tactische richtlijnen te geven en medische zorgen te verstrekken. In principe mag slechts één teamofficial tegelijkertijd rechtstaan of zich verplaatsen. Daarbij mag hij door zijn positie of zijn gedrag de acties van de spelers op het speelloppervlak niet storen. Bij het overtreden van deze richtlijn, moet de official progressief bestraft worden.

Het is natuurlijk toegestaan aan één teamofficial om de “coaching zone” te verlaten wanneer hij onmiddellijk de “groene kaart” wil afgeven om een teamtime-out aan te

vragen. Het is echter de teamofficial niet toegestaan om de “coaching zone” te verlaten met de ‘groene kaart’ en aan de tafel te staan wachten om de teamtime-out aan te vragen.

De teamverantwoordelijke mag de “coaching zone” ook in bijzondere situaties verlaten, bijvoorbeeld voor het nodige contact met de tijdwaarnemer en de wedstrijdsecretaris.

In principe moeten de spelers in de wisselzone op de bank zitten.

Het is de spelers echter **toegestaan** om:

- zich voor de warming-up, zonder gebruikmaking van de bal, achter de spelersbank te bewegen, als de plaatselijke omstandigheden het toelaten en het niet storend is.

Het is teamofficials of spelers **niet toegestaan** om:

- zich op provocerende, protesterende of gelijk welke andere onsportieve wijze (woorden, mimiek, gebaren) in te laten met scheidsrechters, waarnemer, tijdwaarnemer/secretaris, spelers, teamofficials of toeschouwers, of deze te beledigen;
- de wisselzone te verlaten om het spel te beïnvloeden.

Van teamofficials en spelers wordt doorgaans verwacht dat ze in de wisselzone van hun team blijven. Wanneer een teamofficial toch de wisselzone verlaat voor een andere positie, dan verliest hij het recht om zijn team te leiden en te beheren en moet hij terug in de wisselzone komen om deze rechten terug te krijgen.

Meer in het algemeen blijven spelers en teamofficials onder de jurisdictie van de scheidsrechters gedurende de volledige wedstrijd, en de normale regels voor de persoonlijke bestraffing blijven geldig ook indien een speler of een official beslist om een plaats in te nemen weg van het speelveld of van de wisselzone. Zo moeten onsportief gedrag, grof onsportief gedrag en extreem grof onsportief gedrag op dezelfde manier bestraft worden alsof deze overtredingen plaatsvonden op het speelveld of in de wisselzone.

6. Komt het tot een overtreding van het wisselzonereglement, dan zijn de scheidsrechters verplicht te handelen volgens de regels 4:2 3^e alinea, 16:1b, 16:3d-f of 16:6b-d (waarschuwing, tijdelijke uitsluiting, diskwalificatie).

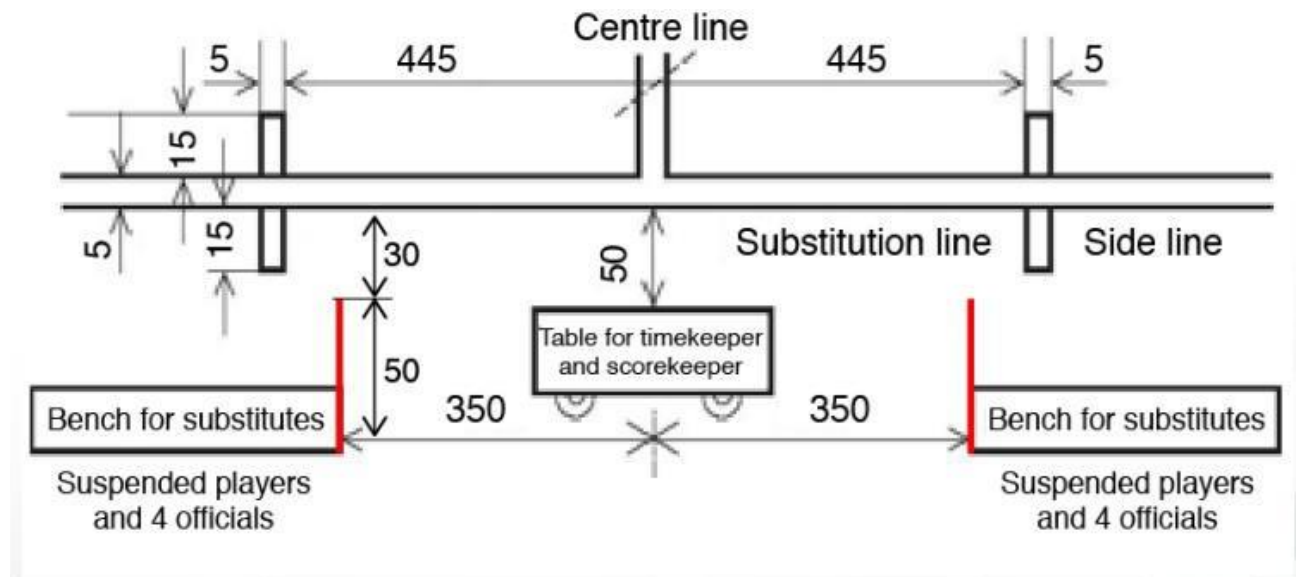

Internationale Handbal Federatie

IV. Richtlijnen en interpretaties

Speelveldmarkeringen (Regel 1, Wisselzonereglement punt 1)

De begrenzingslijn voor de coachingzone is bedoeld voor informatieve doeleinden. Ze is 50 cm lang en wordt (buiten het speelloppervlak, parallel aan de middenlijn) op een afstand van 350 cm getrokken. Ze begint 30cm buiten de zijlijn (aanbevolen maten).

Anti-kantelsysteem doelen (Regel 1:2)

De doelen moeten stevig bevestigd zijn aan de vloer of de muren erachter, of voorzien zijn van een anti-kantelsysteem. Deze nieuwe richtlijn is goedgekeurd om ongevallen te voorkomen.

Geblesseerde doelverdediger bij vrije worp (Regel 2:5)

Indien de doelverdediger geblesseerd geraakt en na het eindsignaal nog een vrije worp is toegekend, is het de verdedigende ploeg toegestaan de doelman te vervangen. Deze uitzondering is niet van toepassing op verdedigende veldspelers.

Vrije worp of 7-meterworp na het eindsignaal (Regel 2:6 8:10c en 8:11a)

In geval van overtredingen of onsportief gedrag door verdedigers tijdens de uitvoering van een vrije worp of 7-meterworp na het eindsignaal, moeten deze verdedigers persoonlijk worden gestraft volgens de regels 16:3, 16:6 of 16:9.

De worp moet worden overgedaan (Regel 15:9, al.3).

Regel 8:10c-8:11a is niet van toepassing in dergelijke gevallen.

Teamtime-out (Regel 2:10, Verduidelijking 3)

De laatste vijf speelminuten beginnen wanneer de tijd klok 55:00 aanwijst (of 05:00 bij aflopende chrono).

Het gebruik van reserveballen (Regel 3:3)

De IHF, de Continentale of Nationale Federaties hebben het recht het gebruik toe te staan van reserveballen die niet op de tijdwaarnemerstafel liggen,. De scheidsrechters beslissen over het gebruik van de reservebal conform spelregel 3.4.

Vervanging van spelers en officials (Regel 4:1, 4:2)

Indien een ploeg niet het maximum aantal spelers (Regel 4:1) of officials (Regel 4:2) heeft bereikt, is het toegestaan:

- iemand als official in te schrijven die aanvankelijk als speler was ingeschreven
- iemand als speler in te schrijven die aanvankelijk als official was ingeschreven

Het maximum aantal toegestane spelers en officials mag niet worden overschreden.

De oorspronkelijke registratie als speler of official wordt op het wedstrijdblad geschrapd. Het is niet toegestaan om een speler of een official die tijdens de wedstrijd is verwijderd, te vervangen door een andere speler of official. Verder is het niet toegestaan een deelnemer met een bepaalde functie te verwijderen op het wedstrijdblad om een vervanging mogelijk te maken met het doel om binnen het maximaal aantal toegestane deelnemers te blijven. Het is niet toegestaan iemand in te schrijven zowel als speler en als official.

De IHF, de Continentale Confederaties en de Nationale Federaties hebben het recht om afwijkende regels toe te passen in de gebieden waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

Persoonlijke straffen (waarschuwing, uitsluiting) zullen bij een functiewijziging worden meegenomen zowel voor het persoonlijk quotum als het quotum voor respectievelijk "speler" en "official".

Spelerswissel (Regel 4:4)

Het verlaten en betreden van het speeloppervlak mag enkel gebeuren via de eigen wissellijn. Een uitzondering vormt het verlaten van het speeloppervlak door geblesseerde spelers na een speeltijdonderbreking.

Deze mogen niet gedwongen worden om het speeloppervlak te verlaten via de wisselzone wanneer duidelijk is dat zij in de wisselzone of in de kleedkamer moeten verzorgd worden. Bovendien zouden de scheidsrechters moeten toelaten dat een wisselspeler het speeloppervlak reeds betreedt vooraleer de geblesseerde medespeler dit verlaten heeft, om de onderbreking zo kort mogelijk te houden.

Betreden van het speeloppervlak (Regels 4:4- 4:6)

Er is sprake van een wisselfout als zowel de speler die het speeloppervlak verlaat als de speler die het betreedt, minstens één voet op hetzelfde moment op het speelveld hebben.

Het betreden van het speelloppervlak door een bijkomende speler doet zich voor als de speler met beide voeten het speelveld betreedt en er geen medespeler het speelloppervlak aan het verlaten is.

Er is sprake van een wisselfout indien een speler met beide voeten aan de verkeerde kant van de wissellijn of de middenlijn het speelveld verlaat of betreedt.

Bijkomende speler (Regel 4:6, Par. 1)

Betreedt een bijkomende speler het speelloppervlak zonder uitwisselen, dan krijgt deze speler een 2-minutenuitsluiting.

Kan de in fout zijnde speler niet meer vastgesteld worden, dan moet als volgt gehandeld worden:

- De waarnemer of de scheidsrechters verzoeken de teamverantwoordelijke om de in fout zijn speler aan te duiden.
- Deze speler krijgt een 2-minutenuitsluiting die hem persoonlijk aangerekend wordt.
- Weigert de teamverantwoordelijke de in fout zijnde speler aan te duiden, dan duiden de waarnemer of de scheidsrechters een speler aan. Deze speler krijgt een 2-minutenuitsluiting. Deze straf wordt hem persoonlijk aangerekend.

Opmerking:

- *Enkel een speler die zich op het ogenblik van de spelonderbreking op het speelloppervlak bevindt, kan als "in fout zijnde speler" aangeduid worden.*
- *Gaat het voor de betrokken speler om zijn derde uitsluiting, moet hij volgens spelregel 16:6d gediskwalificeerd worden.*

Speler die met verkeerde kleur of nummer het speelveld betreedt (spelregels 4:7 en 4:8)

Een overtreding tegen spelregels 4:7 en 4:8 zal niet leiden tot een verlies van balbezit. Het zal enkel leiden tot een onderbreking van het spel om de speler te verplichten de fout recht te zetten. Het spel wordt hervat met een worp voor het team dat in balbezit was.

Technische apparatuur in de wisselzone (spelregels 4:7-4:9)

De IHF, Continentale en Nationale Federaties hebben het recht om technische apparatuur in de wisselzone toe te staan. De apparatuur moet op een eerlijke manier worden gebruikt en niet voor communicatie met een gediskwalificeerde official of speler.

Niet toegestane voorwerpen, helmen, gezichts- en kniebescherming (Regel 4:9)

Alle types en groottes van helmen en gezichtsmaskers zijn verboden. Dat verbod heeft niet alleen betrekking op volledige maskers, maar ook op maskers die delen van het gezicht bedekken.

Bij kniebescherming zijn metalen delen verboden, kunststofdelen moeten volledig bekleed zijn.

Bij enkelbescherming moeten alle harde delen uit metaal of kunststof afgedekt worden.

Elleboogbescherming mag alleen uit zacht materiaal bestaan.

Federaties en scheidsrechters hebben niet het recht om in bepaalde gevallen uitzonderingen toe te laten. Richt een teamverantwoordelijke zich echter in geval van twijfel tot de waarnemer of de scheidsrechter, beslissen deze op grond van de bepalingen van regel 4:9 en de "Reglementen betreffende beschermende uitrusting en accessoires." Hierbij zijn "niet gevaarlijk" en "geen onrechtmatig voordeel geven" de belangrijkste beoordelingsprincipes.

Deze regeling werd ingevoerd in samenspraak met de medische commissie van de IHF.

~~Aanvullende opmerkingen (handleiding voor scheidsrechters en technische waarnemer):~~ Zie bijlage 1 en bijlage 2. Raadpleeg voor meer details de "Reglementen betreffende beschermende uitrusting en accessoires".

Hars (Regel 4:9)

Het gebruik van hars is toegelaten. Het is toegestaan om hars op de schoenen te doen. Dit vormt geen gevaar voor de tegenstander.

Niet toegelaten echter zijn harsvoorraden op de hand of de pols. Het gevaar bestaat dat de tegenstanders de hars in het gezicht of de ogen krijgen. Bijgevolg is deze praktijk overeenkomstig spelregel 4:9 verboden.

Nationale federaties hebben het recht om in hun regio bijkomende beperkingen op te leggen.

Bijstaan van geblesseerde spelers (Regel 4:11)

Hebben zich, bijvoorbeeld door een botsing, meerdere spelers van hetzelfde team geblesseerd, dan kunnen de scheidsrechters of de waarnemer bijkomend geschikte personen de toestemming geven om het speelloppervlak te betreden voor de verzorging van de gewonden, met een maximum van 2 personen per geblesseerde speler. Daarbij houden de scheidsrechters en de waarnemer toezicht op de verzorgers die het speelloppervlak hebben betreden.

Geblesseerde doelverdediger (Regel 6:8)

De doelverdediger wordt tijdens het spel door een worp getroffen waardoor hij niet meer in staat is om verder te spelen. In het algemeen heeft in dergelijke gevallen de bescherming van de doelverdediger prioriteit. In het kader van het hernemen van het spel zijn volgende situaties denkbaar: Een bal die vanuit het doelgebied terugkeert naar het speelveld, blijft in het spel.

- a) De bal gaat over de zijlijn of de buitendoellijn, of ligt of rolt in het doelgebied.

Correcte toepassing van de spelregels: spel onmiddellijk onderbreken, hernemen van het spel met een inworp, **of uitworp of vrije worp** naargelang de hier genoemde gevallen **(afhankelijk van de situatie op het moment van de spelonderbreking.)**

- b) De scheidsrechters hebben de wedstrijd onderbroken vooraleer de bal over de zijlijn of de buitendoellijn ging of in het doelgebied bleef liggen of rollen.
Correcte toepassing van de spelregels: het spel wordt met de overeenkomstige worp weer hernomen.
- c) De bal bevindt zich boven het doelgebied in de lucht.
Correcte toepassing van de spelregels: een tot twee seconden wachten tot een team in balbezit komt. Het spel onderbreken, hernemen met een vrije worp voor het team dat in balbezit is.
- d) De scheidsrechter fluit op het ogenblik dat de bal nog in de lucht is.
Correcte toepassing van de spelregels: hernemen van het spel met een vrije worp voor het team dat het laatst in balbezit was.
- e) De bal springt van de niet handelingsbekwame doelman terug naar een aanvaller.
Correcte toepassing van de spelregels: spel onmiddellijk onderbreken, hernemen van het spel met een vrije worp voor het team in balbezit.

Opmerking:

Een 7m-worp is in dergelijke gevallen nooit mogelijk. De scheidsrechter heeft het spel ter bescherming van de doelman bewust onderbroken. Het gaat zich dus bijgevolg niet om een "onterecht fluitsignaal" volgens regel 14:1b.

Loopregel, begin dribbelen (Regel 7:3)

Volgens regel 7:3 c,d wordt het eerste neerzetten van de voet na balaanname tijdens een sprong, niet beschouwd als een pas (nulcontact). Onder "balaanname" wordt echter enkel de balaanname na een aanspelen verstaan. Daarentegen wordt het dribbelen en vangen van de bal in de lucht niet meer als "balaanname" volgens deze regel verstaan. Het neerzetten van de voet na het dribbelen telt daarom zonder uitzondering als een pas.

Tellen van het aantal passes na het waarschuwingsteken (7:11)

Zie de opleidingssteun in Bijlage 3.

Diskwalificatie van de doelverdediger (Toelichting Regel 8:5)

Dit is van toepassing wanneer de doelverdediger uit het doelgebied komt of zich op een vergelijkbare positie buiten het doelgebied bevindt en een frontale botsing met een tegenstander veroorzaakt.

Het is niet van toepassing wanneer:

- a) de doelverdediger in dezelfde richting loopt als een tegenstander, bijvoorbeeld nadat hij het speelveld opnieuw betreedt vanuit de wisselzone.
- b) **de aanvaller achter een bal aanloopt die zich tussen de aanvaller en de**

doelverdediger bevindt de bal zich tussen de aanvaller en de doelverdediger bevindt, en de aanvaller die achter de bal aanloopt de mogelijkheid heeft om een botsing te vermijden.

In dergelijke situaties nemen de scheidsrechters een beslissing op basis van hun waarneming van feiten..

Ingrijpen in het spel door een bijkomende speler of door een official (Regels 8:5, 8:6, 8:9, 8:10b)

Grijpt een bijkomende speler of een official in het spel in, dan zijn de volgende criteria belangrijk voor de bestraffing en de herneming van het spel:

- betreft het een speler of een official
- betreft het hier het verijdelen van een vrije doelkans of niet.

Volgende situaties zijn op basis van deze criteria denkbaar:

- a) Tijdens een vrije doelkans komt een bijkomende speler zonder uitwisselen op het speeloppervlak.
Correcte toepassing van de spelregels: 7m-worp, diskwalificatie met verslag.
- b) Wisselfout: de tijdwaarnemer/waarnemer fluit bij een vrije doelkans.
Correcte toepassing van de spelregels: 7m-worp, 2-minutenuitsluiting.
- c) Een teamofficial loopt bij een vrije doelkans van de tegenstanders het speeloppervlak op.
Correcte toepassing van de spelregels: 7m-worp, diskwalificatie met verslag.
- d) Zoals c), maar zonder vrije doelkans.
Correcte toepassing van de spelregels: vrije worp, progressieve bestraffing.

Verdere maatregelen na een diskwalificatie met verslag (Regels 8:6, 8:10a,b)

De criteria voor het hoogste niveau van bestraffing zijn vastgelegd in de regels 8:6 (voor uitzonderlijk roekeloze, uitzonderlijk gevaarlijke, beraamd of kwaadwillig acties) en 8:10 (voor extreem grof onsportief gedrag). *Zie ook regel 8:3 Par. 2.*

Gezien de gevolgen van een bestraffing volgens regel 8:6 of 8:10 in de wedstrijd niet te onderscheiden zijn van de strafmaat die vastgelegd zijn in de regels 8:5 en 8:9 (diskwalificatie zonder verslag), werd door de IHF in beide regels volgende bijkomende bepaling opgenomen:

“...moeten zij (de scheidsrechters) na de wedstrijd een **schriftelijk verslag** opmaken, zodat de verantwoordelijke instanties over verdere maatregelen kunnen beslissen.”

Deze toevoeging aan de regel vormt voor de verantwoordelijke instantie de basis om de voorziene verdere bestraffing uit te voeren. In geen geval mag de in de regeltekst gebruikte formulering: “...kunnen beslissen” zo geïnterpreteerd worden, dat de bevoegde instantie de vrijheid heeft om al of niet een verdere bestraffing uit te spreken. Dit zou immers gelijk staan met een verandering van de feitenvaststelling door de scheidsrechters, waardoor de door de IHF voorziene hogere strafmaat ten opzichte van de diskwalificatie zonder schriftelijk verslag niet meer zou bestaan.

Criteria diskwalificatie zonder verslag/met verslag (Regels 8:5, 8:6)

De volgende criteria geven een hulp bij de afbakening tussen de regels 8:5 en 8:6.

- a) wat betekent "uitzonderlijk roekeloos"?
  - gewelddaden en vergelijkbare acties
  - meedogenloze of onverantwoorde acties zonder enig gevoel voor correct gedrag volgens de spelregels
  - onbeheerst slaan
  - kwaadwillige acties
- b) wat betekent "uitzonderlijk gevaarlijk"?
  - acties tegen een tegenstander die zich niet kan beschermen
  - overdreven riskante acties die de gezondheid van de tegenstander ernstig in gevaar brengen
- c) wat zijn "beraamde acties"?
  - doelbewust en moedwillig uitgevoerde boosaardige acties
  - moedwillige acties tegen het lichaam van de tegenstander, enkel bedoeld om het spelen door de tegenstander onmogelijk te maken
- d) wat zijn "kwaadwillige acties"?
  - achterbakse of verdoken acties tegen een onvoorbereide tegenstander
- e) wat betekent "op geen enkele wijze verband houden met de spelsituatie"?
  - acties ver weg van de speler in balbezit
  - acties zonder enig speltactisch verband

Betreden van het doelgebied door een veldspeler (8:7f)

Speelt een team zonder doelverdediger en verliest het de bal, dan moet een veldspeler van dit team die het eigen doelgebied betreedt met de bedoeling zich een voordeel te verschaffen, progressief bestraft worden.

Bespuwen (regels 8:9, 8:10a)

Bespuwen dient als gewelddaad beoordeeld te worden en volgens regel 8:10a (*diskwalificatie met verslag*) bestraft te worden.

Het vroegere onderscheid tussen "raken" (*bestrafing volgens regel 8:10*) en "niet raken" (*poging, bestrafing volgens regel 8:9*) blijft behouden.

Laatste 30 seconden (regels ~~8:10c~~ 8:11a, ~~8:10d~~ 8:11b)

De laatste 30 seconden bestaan zowel in de reguliere speeltijd (einde 2e helft), alsook in elke tweede helft van de verlengingen. De laatste 30 seconden beginnen, wanneer de chrono 59 minuten 30 seconden (of 69:30, 79:30) of 0 minuten 30 seconden aanwijst.

Niet respecteren van de afstand (regel ~~8:10c~~ 8:11a)

"Het niet respecteren van de afstand" leidt tot een diskwalificatie + 7m worp, indien een

formele worp tijdens de laatste 30 seconden van de wedstrijd (!) niet kan worden uitgevoerd.

De spelregel is van toepassing indien de overtreding wordt begaan tijdens de laatste 30 seconden van de wedstrijd of tijdens het eindsignaal (zie regel 2:4, 1e alinea). In dit geval zullen de scheidsrechters een beslissing nemen op basis van hun waarnemingen van de feiten (Regel 17:11).

Wordt de wedstrijd in de laatste 30 seconden onderbroken door een tussenkomst die niet direct met de voorbereiding of uitvoering van de worp samenhangt (bijvoorbeeld wisselfout, onsportief gedrag in de wisselzone), is regel **8:10c-8:11a** eveneens van toepassing.

Als de worp bijvoorbeeld uitgevoerd maar geblokt wordt door een speler die te dicht staat en **actief** het resultaat van de worp of de werper **verstoort** tijdens de uitvoering, moet regel **8:10c-8:11a** ook worden toegepast.

Indien een speler minder dan drie meter van de werper staat, maar niet actief tussenkomt bij de uitvoering, zal er geen straf worden opgelegd. Indien de speler die te dichtbij staat deze positie gebruikt om de worp te blokken of de pass van de werper te onderscheppen, is regel **8:10c-8:11a** wel van toepassing.

Diskwalificatie in de laatste 30 seconden (regel **8:10d-8:11b)**

Bij diskwalificatie van een verdediger volgens regel 8:5 en 8:6 in de laatste 30 seconden, leiden enkel die inbreuken tot een diskwalificatie met schriftelijk verslag + 7m worp, die overeenstemmen met de Toelichting bij regel 8:6. Een inbreuk van een verdediger volgens regel 8:5 in de laatste 30 seconden moet met een diskwalificatie zonder schriftelijk verslag + 7m-worp worden bestraft.

Voordeel in de laatste 30 seconden (8:10d-8:11b**, laatste par.)**

De scheidsrechters onderbreken het spel en kennen een 7m toe ten laatste wanneer de speler die een pass ontvangt geen doelpunt scoort of het spel voortzet door een andere pass te geven.

Regel **8:10d-8:11b** is van toepassing, wanneer de **overtreding** gebeurt tijdens de speeltijd of gelijktijdig met het eindsignaal (zie regel 2:4, alinea 1). De scheidsrechters nemen hiervoor een beslissing op basis van hun feitenvaststelling (Regel 17:11).

Een diskwalificatie van de doelverdediger volgens regel 8:5 Toelichting (verlaten van het doelgebied) leidt ook in de laatste 30 seconden enkel dan tot een 7m, wanneer aan de voorwaarden van regel 8:5, laatste paragraaf, voldaan is of wanneer het een overtreding betreft volgens regel 8:6.

Gebruik van videobewijs (spelregel 9:2)

Wanneer een beslissing vereist is betreffende het al dan niet toekennen van een doelpunt na het gebruik van videot technologie, zal er een verlengde termijn zijn voor het afkeuren van een doelpunt. Volgens spelregel 9.2 is het afkeuren van een doelpunt slechts mogelijk tot de beginworp is uitgevoerd. Bij een beslissing na het gebruik van videot technologie, kan een doelpunt worden afgekeurd tot de volgende wisseling van balbezit. Voor verdere details, zie het Video Replay Reglement.

Uitvoering van de inworp (regel 11:4)

Een inworp wordt uitgevoerd in de richting van het speelveld als een rechtstreekse worp over de zijlijn.

7-meter beslissing bij met leeg doel (regel 14.1 en Verduidelijking 6c)

De definitie van een vrije doelkans in situaties zoals beschreven in Verduidelijking 6c, wanneer er een duidelijke en onbelemmerde mogelijkheid is om de bal in het lege doel te gooien, vereist dat de speler in balbezit is en duidelijk probeert direct op het lege doel te werpen. Deze definitie van een vrije doelkans is van toepassing ongeacht het type overtreding, of de bal wel of niet in het spel is en elke worp moet worden uitgevoerd vanuit een correcte positie van de werper en zijn teamgenoten.

Uitvoering van de worpen (regel 15)

Regel 15:7, 3^e alinea en regel 15:8 sommen voorbeelden op van mogelijke overtredingen tijdens de uitvoering van de worpen. Stuiten of de bal neerleggen (en weer opnemen) is een overtreding, net zoals met de bal bodemcontact te maken tijdens de uitvoering van een worp (uitzondering: uitworp).

In dit geval moet bij overtredingen ook overeenkomstig regel 15:7 en 15:8 bestraft worden (correctie of bestraffing).

Gediskwalificeerde spelers / officials (regel 16:8)

Gediskwalificeerde spelers en officials moeten het speelloppervlak en de wisselzone onmiddellijk verlaten en mogen daarna, onder geen enkele vorm, contact met het team hebben.

Stellen de scheidsrechters na de herneming van het spel een duidelijke overtreding van een gediskwalificeerde speler of official vast, dan moet dit in een schriftelijk rapport worden vastgelegd.

Het is echter niet mogelijk om tijdens de wedstrijd tegen deze speler of official nog een bijkomende bestraffing uit te spreken, en daarom kan hun gedrag in geen geval leiden tot een vermindering van het aantal spelers op het speelloppervlak. Dit geldt ook wanneer een gediskwalificeerde speler het speelloppervlak betreedt.

Extreem onsportief gedrag na een diskwalificatie (regel 16:9d)

Wanneer een speler, die net gediskwalificeerd werd, zich schuldig maakt aan extreem onsportief gedrag volgens regel 8:10a, wordt de speler bestraft met een extra diskwalificatie met een schriftelijk rapport, en wordt het team gedurende 4 minuten gereduceerd.

Het in gevaar brengen van spelers door toeschouwers (regel 17:12)

Regel 17:12 is ook van toepassing bij het in gevaar brengen van spelers door toeschouwers, bijvoorbeeld door laser-pointers of het gooien van allerhande voorwerpen. In dit geval moeten volgende maatregelen genomen worden:

- indien nodig de wedstrijd onmiddellijk onderbreken en niet hernemen;
- de toeschouwers worden verzocht om te stoppen met storen van de wedstrijd;
- indien nodig worden bepaalde toeschouwers uit de verantwoordelijke tribunes verwijderd of de wedstrijd wordt enkel hernomen indien alle betrokken toeschouwers de hal hebben verlaten;
- de thuisploeg wordt verzocht om bijkomende veiligheidsmaatregelen te treffen;
- schriftelijk verslag

Was het spel op het ogenblik van de vaststelling reeds onderbroken, dient overeenkomstig regel 13:3 (naar analogie) gehandeld te worden.

Gebeurt de spelonderbreking op het ogenblik van een vrije doelkans, is regel 14:1c van toepassing.

In alle andere gevallen dient een vrije worp toegekend te worden aan het in balbezit zijnde team op de plaats waar de bal zich bevond op het ogenblik van de spelonderbreking.

Bijlagen:

- 1) ~~Aanbevelingen voor scheidsrechters en waarnemers voor de handhaving van het verbod op gezichtsmaskers en andere niet toegestane voorwerpen (regel 4:9)~~
- 2) ~~Toegelaten en niet toegelaten uitrusting (4:9), documentatie met afbeeldingen~~
- 3) Trainingshulp "4 passes"

Bijlage 1

Aanvullende richtlijnen met betrekking tot het verbod van gezichtsmaskers en andere niet toegelaten voorwerpen (regel 4:9)

~~Steeds opnieuw ontvangt de RSK van de IHF aanvragen, waarbij om een stellingname gevraagd wordt of zelfs gevraagd wordt om uitzonderingen toe te staan voor bepaalde types van gezichtsmaskers, alhoewel de bijkomende opmerkingen hiervoor in de huidige IHF-RSK "Richtlijnen en Interpretaties" een duidelijk **algemeen verbod stipuleren op het gebruik van gezichtsmaskers.**~~

~~Hoofddargument voor de vraag of de aanvraag is steeds weer de persoonlijke beoordeling om te zeggen dat dit soort speciale gezichtsmaskers, meestal met overeenstemmende foto's gedocumenteerd, geen gevaar vertegenwoordigt. De medische commissie van de IHF heeft echter in haar aanbeveling tot verbod van dergelijke uitrusting, duidelijk **alle soorten en groottes van gezichtsmaskers vernoemd.** Derhalve is er geen ruimte voor interpretatie, zelfs indien het betreffende gezichtsmasker geen gevaar vertegenwoordigt voor anderen.~~

~~Toch zijn er geregeld berichten dat bepaalde verenigingen of spelers, verwijzend naar de afwezigheid van enig gevaar voor derden, zich over dit algemeen gebruiksverbod heen willen zetten en daarmee de scheidsrechters en de waarnemer voor bijkomende beslissingsproblemen plaatsen.~~

Naar aanleiding hiervan lanceert de RSK van de IHF de hiernavolgende handleiding inclusief het bijgevoegde schema (in bijlage) voor scheidsrechters en tijdwaarnemer of waarnemer met de bedoeling om de bepalingen van Regel 4:9 en 17:3 2^e alinea en de verduidelijkingen in de Richtlijnen en Interpretaties beter te laten naleven.

Een speler wil met een gezichtsmasker aan het spel deelnemen.

De door de scheidsrechters te nemen maatregelen zijn daarbij voornamelijk afhankelijk van het tijdstip van de eerste en eventueel volgende vaststellingen.

In het algemeen moet bij de eerste vaststelling de in fout zijnde speler en de verantwoordelijke teamofficial A gewezen worden op het verbod van het gebruik van gezichtsmaskers. De in fout zijnde speler moet verzocht worden om het probleem op te heffen en mag pas aan de wedstrijd deelnemen wanneer het verholpen is. Bij de eerste vaststelling wordt de speler nog niet progressief bestraft.

Blijft de speler ondanks deze opmerking volharden, dan is er bij de eerstvolgende vaststelling sprake van onsportief gedrag dat overeenkomstig regel 8:8a met een 2-minutenuitsluiting bestraft moet worden (uitzondering op regeltechnische gronden, zie situatie 1.2). Bovendien moet de speler opnieuw verzocht worden om het probleem op te heffen.

Indien het tot een nieuwe vaststelling zou komen, dan wordt dit als grof onsportief gedrag beoordeeld en moet de speler met een diskwalificatie zonder verslag bestraft worden overeenkomstig regel 8:9.

Volgens de mening van het RSK van de IHF kunnen de volgende weliswaar eerder hypothetische scenario's voorkomen:

Wordt een inbreuk tegen regel 4:9 voor het begin van de wedstrijd (tijdens de opwarming) vastgesteld, zou de speler en de teamverantwoordelijke A, opnieuw op het verbod gewezen moeten worden (*Regel 17:3, 2^e alinea*).

De speler moet daarbij verzocht worden zijn gezichtsmasker te verwijderen (*regel 4:9; Richtlijnen en Interpretaties*).

De speler en teamverantwoordelijke A moeten er bovendien op gewezen worden dat een herhaald niet-respecteren van regel 4:9, in toepassing van de regel 17:5 2^e alinea en de inleiding op regel 8:7, als onsportief gedrag zal beoordeeld worden en een progressieve bestraffing voor de speler overeenkomstig regel 8:8a of regel 8:9 tot gevolg zal hebben.

Betreedt de speler het speelloppervlak bij het begin van de wedstrijd toch met het gezichtsmasker, dan mag de wedstrijd niet aangefloten worden.

Volgens regel 16:11a moet de in fout zijnde speler een waarschuwing krijgen.

De speler met het gezichtsmasker moet het speelloppervlak verlaten.

Hij mag pas aan de wedstrijd deelnemen, wanneer het probleem verholpen is.

1.3. Betreedt de speler met het gezichtsmasker tijdens de wedstrijd het speelloppervlak, dan moeten de scheidsrechters, de tijdwaarnemer of de technische waarnemer de wedstrijd onmiddellijk met een time-out onderbreken omwille van een potentieel gevaar voor de anderen.

Volgens regel 8:8a (provocerend gedrag) moet de in fout zijnde speler met een 2-minutenuitsluiting bestraft worden (regel 16:3f).

De speler moet aansluitend het speelloppervlak verlaten en het probleem verhelpen.

Pas nadat het probleem verholpen is en zijn tijdelijke uitsluiting voorbij is, mag hij weer deelnemen aan de wedstrijd.

Het spel wordt hernomen met een vrije worp voor de tegenstander overeenkomstig regel 13:1a (7m-worp in geval het spel onderbroken werd op het ogenblik van een vrije doelkans voor de tegenstander – regel 14:1a).

Indien de speler tijdens de wedstrijd het speelloppervlak opnieuw met het gezichtsmasker zou betreden, dan moeten de scheidsrechters, de tijdwaarnemer of technische waarnemer opnieuw de wedstrijd onmiddellijk met een time-out onderbreken omwille van een potentieel gevaar voor de anderen.

Het herhaald niet correct gedrag van de speler moet in de zin van regel 8:9 als grof onsportief gedrag beoordeeld worden.

De speler moet overeenkomstig regel 16:6b gediskwalificeerd worden.

De bepalingen van regels 16:7 en 16:8 alinea 1-4 moeten toegepast worden.

Het spel wordt hernomen met een vrije worp voor de tegenstander overeenkomstig regel 13:1a (7m-worp in geval het spel onderbroken werd op het ogenblik van een vrije doelkans voor de tegenstander – regel 14:1a).

2.1. Wordt een inbreuk vóór het begin van de wedstrijd (tijdens de opwarming) door de scheidsrechters niet opgemerkt of vastgesteld, dan moet een speler die zich bij het begin van de wedstrijd op het speelloppervlak bevindt, verzocht worden om het probleem te verhelpen, onder verwijzing naar regel 4:9.

De wedstrijd mag niet aangefloten worden zolang de in fout zijnde speler zich op het speelloppervlak bevindt.

De speler en de teamverantwoordelijke A moeten er bovendien op gewezen worden dat in geval van een nieuwe overtreding tegen regel 4:9, in toepassing van regel 17:5 2^e alinea en de inleiding op regel 8:7, dit beoordeeld zal worden als onsportief gedrag en voor de speler een progressieve bestraffing volgens regel 8:8a of 8:9 tot gevolg heeft.

De wedstrijd wordt vervolgens begonnen zoals gebruikelijk met de beginworp (regel 10:1, 1^e alinea).

2.2. Betreedt de speler tijdens de wedstrijd het speelloppervlak met een gezichtsmasker zonder dat dit voordien door de scheidsrechters werd vastgesteld of opgemerkt, dan moeten de scheidsrechters, de tijdwaarnemer of de technische waarnemer de wedstrijd onmiddellijk met een time-out onderbreken omwille van een potentieel gevaar voor de anderen.

De speler moet verzocht worden om, met verwijzing naar regel 4:9, de inbreuk op te heffen.

Speler en teamverantwoordelijke A moeten er bijkomend op gewezen worden dat het opnieuw niet respecteren van regel 4:9, in toepassing van de regel 17:5 2^e

alinea en de inleiding op regel 8:7, als onsportief gedrag zal beoordeeld worden en een progressieve bestraffing overeenkomstig regel 8:8a of regel 8:9 voor de speler tot gevolg zal hebben.

Het spel wordt hernomen met een vrije worp voor de tegenstander overeenkomstig regel 13:1a (7m-worp in geval het spel onderbroken werd op het ogenblik van een vrije doelkans voor de tegenstander — regel 14:1a).

- 2.3. Indien de speler ondanks de voorgaande opmerking het speeloppervlak opnieuw met het gezichtsmasker betreedt, moeten de scheidsrechters, de tijdwaarnemer of technische waarnemer opnieuw de wedstrijd onmiddellijk met een time-out onderbreken omwille van een potentieel gevaar voor de anderen.

Volgens regel 8:8a (provocerend gedrag) moet de in tuit zijnde speler met een 2-minutenuitsluiting bestraft worden (regel 16:3f).

De speler moet aansluitend het speeloppervlak verlaten en het probleem verhelpen.

Nas nadat het probleem verholpen is en zijn tijdelijke uitsluiting voorbij is, mag hij weer deelnemen aan de wedstrijd.

Het spel wordt hernomen met een vrije worp voor de tegenstander overeenkomstig regel 13:1a (7m-worp in geval het spel onderbroken werd op het ogenblik van een vrije doelkans voor de tegenstander — regel 14:1a).

- 2.4. Indien de speler tijdens de wedstrijd opnieuw het speeloppervlak met het gezichtsmasker zou betreden, moeten de scheidsrechters, de tijdwaarnemer of de technische waarnemer opnieuw de wedstrijd onmiddellijk met een time-out onderbreken omwille van een potentieel gevaar voor de anderen.

Het nernaald niet correct gedrag van de speler moet in de zin van regel 8:9 als grof onsportief gedrag beoordeeld worden.

De speler moet overeenkomstig regel 16:6b gediskwalificeerd worden.

De bepalingen van regels 16:7 en 16:8 alinea's 1-4 dienen gerespecteerd te worden.

Het spel wordt hernomen met een vrije worp voor de tegenstander overeenkomstig regel 13:1a (7m-worp in geval het spel onderbroken werd op het ogenblik van een vrije doelkans voor de tegenstander — regel 14:1a).

Bijlage 2

Aanvullende richtlijnen bij het verbod op gezichtsmaskers en andere niet toegestane voorwerpen (Regel 4:9)

Helm	Niet toegestaan	Alle soorten van helmen
Gezichtsmasker	Niet toegestaan	Ook maskers die delen van het gezicht bedekken
Neusbescherming	Toegestaan	Tape, zacht materiaal
Hoofdband	Toegestaan	Elastisch materiaal
Hoofddoek	Toegestaan	Elastisch materiaal
Kapiteinsband	Toegestaan	Aan de bovenarm, ca. 5 cm breed, éénkleurig
Elleboogbeschermer	Toegestaan	Zacht materiaal, dun, kort
Polsbeschermer	Toegestaan	Zacht materiaal, dun, kort

Vingerbandage	Niet toegestaan	
Handschoenen	Niet toegestaan	
Kniebeschermers	Toegestaan	Zacht materiaal, dun, kort
Enkelbeschermers	Toegestaan	Harde delen afgedekt
T-shirt voor veldspeler als doelverdediger	Toegestaan	Zelfde kleur als doelverdediger

De volgende bepalingen zijn voor organisaties van de IHF en de Continentale Federaties verplicht

Ze gelden ook als aanbeveling voor wedstrijden op alle andere niveaus

Onderhemd met lange mouwen	Toegestaan	Zelfde kleur als de hoofdkleur van de shirts, dun materiaal
T-shirt voor veldspeler als doelverdediger	Toegestaan	Identiek aan de kleur van de doelverdediger, gaten voor het borst- en rugnummer met transparant materiaal afgedekt
Korte thermoshort	Toegestaan	Zelfde kleur als de short, met uitzondering van zwarte onderkleding die gedragen mag worden ongeacht de dominante kleur van de short, dun materiaal
Lange thermoshort	Niet toegestaan	
Lange broek	Niet toegestaan	Uitzondering: doelverdediger
Sokken	Niet toegestaan	Zelfde kleur en lengte
Kleding officials		Voor allen hetzelfde, of in sportkledij, of vrijetijdskledij. Gelijke kleur, niet de kleur van de shirts van de tegenpartij.

Bijlage 3: Bijscholingshulp bij de spelregelwijziging "Passief Spel"

Is dit een pass? (Situaties vóór uitvoering van de 4e pass)

Vb	Actie aanvaller 1	Actie verdediger	Actie aanvaller 2	Verderzetting van het spel	Beslissing
1	Pass naar medespeler	Geen balcontact	Geslaagde balcontrole	Verder spelen	Pass telt
2	Pass naar medespeler	Raakt de bal	Geslaagde balcontrole	Verder spelen	Pass telt
3	Pass naar medespeler	Raakt/blokt de bal; bal gaat terug naar speler 1	Geen balcontact	Verder spelen	Pass telt
4	Passt de bal naar medespeler	Devieert de bal over buitendoellijn of zijlijn	Geen balcontact	Inworp voor de aanvaller	Pass telt niet
5	Passt de bal naar medespeler	Fout op aanvaller 1 bij de pass	Kan geen balcontrole verkrijgen	Vrije worp voor de aanvaller	Pass telt niet
6	Passt de bal naar medespeler	Fout op aanvaller 2 bij de pass	Kan geen balcontrole verkrijgen	Vrije worp voor de aanvaller	Pass telt niet
7	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Aanvallers komen terug in balbezit	Verder spelen	Einde waarschuwingsteken passief spel
8	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Bal gaat over zijlijn	Inworp voor de aanvaller	Einde waarschuwingsteken passief spel
9	Werpt naar doel	Geen actie	Geen actie	Doelpunt, beginworp	Aanval afgesloten
10	Werpt naar doel	Doelverdediger verwerft balcontrole	Geen actie	Uitworp	Balverlies/aanval afgesloten
11	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Medespeler van doelverdediger heeft balbezit	Verder spelen	Balverlies/aanval afgesloten
12	Werpt naar doel	Verdediger blokt bal over buitendoellijn of zijlijn	Geen actie	Inworp voor de aanvaller	Pass telt niet
13	Werpt naar doel	Verdediger blokt bal	Krijgt balcontrole	Verder spelen	Pass telt
14	Werpt naar doel	Verdediger blokt bal	Aanvaller 1 krijgt terug balbezit	Verder spelen	Pass telt
15	Werpt naar doel	Geen actie	Krijgt balcontrole	Verder spelen	Pass telt

Bijcholingshulp bij de spelregelwijziging "Passief Spel"

Situatie na uitvoering van de 4e pass!

Vb.	Actie aanvaller 1 na 4e pass	Actie verdediger	Actie aanvaller 2	Verderzetting van het spel	Beslissing
1	Werpt naar doel	Geen actie	Krijgt balcontrole	Vrije worp voor de verdediging	Passief spel
2	Werpt naar doel	Verdediger raakt de bal	Krijgt balcontrole	Verder spelen	Een bijkomende pass is toegestaan
3	Werpt naar doel	Verdediger blokt de bal	Aanvaller krijgt balcontrole	Verder spelen	Een bijkomende pass is toegestaan
4	Werpt naar doel	Verdediger blokt de bal	Aanvaller 1 krijgt opnieuw balcontrole	Verder spelen	Een bijkomende pass is toegestaan
5	Werpt naar doel	Verdediger blokt de bal over buitendoellijn of zijlijn	Geen actie	Inworp voor de aanvaller	Een bijkomende pass is toegestaan
6	Werpt naar doel	Overtreding op aanvaller 1 bij de pass	Geen balcontact	Vrije worp voor de aanvaller	Een bijkomende pass is toegestaan
7	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Aanvallers komen terug in balbezit	Verder spelen	Einde waarschuwingsteken passief spel
8	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Bal gaat over zijlijn	Inworp voor de aanvaller	Einde waarschuwingsteken passief spel
9	Werpt naar doel	Geen actie	Geen actie	Doelpunt, beginworp	Aanval afgesloten
10	Werpt naar doel	Doelverdediger verwerft balcontrole	Geen actie	Uitworp	Balverlies/aanval afgesloten
11	Werpt naar doel	Doelverdediger weert af/bal springt van doelkader terug	Medespeler van doelverdediger verwerft balbezit	Verder spelen	Balverlies/aanval afgesloten

V. Richtlijnen voor Speeloppervlakken en Doelen

- a) Het speeloppervlak (fig. 1) is een rechthoek van 20 x 40 m. Het moet gecontroleerd worden door het meten van de lengte van de diagonalen. Haar lengte gemeten van de buitenkant van een hoek tot de buitenkant van de overstaande hoek zou 44,72 m moeten bedragen. De lengte van de diagonalen van een speelveld helft zou van de buitenkant van beide hoeken naar de tegenoverliggende buitenkant van het midden van de middenlijn 28,28 m moeten zijn.

Het speeloppervlak wordt begrensd door markeringen, welke "lijnen" worden genoemd. De doellijnen (tussen de doelpalen) zijn, zoals de doelpalen zelf, 8 cm breed, alle andere lijnen 5 cm. Lijnen die naast elkaar liggende gebieden van het speeloppervlak begrenzen, kunnen door vervangen worden door een verandering van kleuren tussen aangrenzende gebieden.

- b) Het doelgebied voor de doelen bestaat uit een rechthoek van 3 x 6 meter en twee zijdelings aansluitende kwartcirkels, elk met een straal van 6 m. Het wordt gemaakt door - evenwijdig aan de doellijn en op een afstand van 6 m tussen de achterkant van de doellijn en de voorkant van de doelgebied lijn - een drie meter lange lijn te trekken. Deze lijn gaat aan beide kanten over in een kwartcirkel, waarbij de achterste binnenkant van de respectievelijke doelpalen het middelpunt vormt en de straal zes meter bedraagt. De lijnen en kwartcirkels, welke het doelgebied begrenzen, heten doelgebiedlijn. De afstand tussen de buitenkanten van de raakpunten van de kwartcirkels met de buitendoellijn, bedraagt zo vijftien meter (fig. 5).
- c) De onderbroken vrijeworplijn (9m-lijn) loopt evenwijdig en concentrisch aan de doelgebiedlijn, op een bijkomende afstand van drie meter tot de doellijn. De lijnstukken alsook de tussenafstanden zijn telkens 15 cm lang. De lijnstukken moeten rechthoekig, respectievelijk straalsgewijs afgesneden worden. Het meten van de gebogen lijnstukken gebeurt over de buitenste koorde van de lijnstukken (fig. 5).
- d) De 7 m-lijn is één meter lang en wordt - evenwijdig aan de doellijn - direct vóór het doel getrokken, waarbij de afstand van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de 7 m-lijn zeven meter bedraagt (fig. 5).
- e) De doelverdedigersgrenslijn (4 m-lijn) vóór het doel is 15 cm lang. Zij loopt - op een afstand van vier meter, gemeten van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de 4 m-lijn, dus de beide lijnen zelf inbegrepen - evenwijdig aan de doellijn.
- f) Het speeloppervlak zou met een veiligheidszone van minstens 1 meter langs de zijlijnen en 2 meter achter de buitendoellijnen moeten omgeven zijn.
- g) Het doel (fig. 2) staat in het midden van elke buitendoellijn. De doelen moeten stevig verankerd zijn in de bodem of aan de muur achter hen. Aan de binnenkant bedraagt de breedte 3 meter en de hoogte 2 meter. Het doelkader moet rechthoekig zijn, wat betekent dat de binnenkantdiagonalen 360,5 cm (max. 361 cm - min. 360 cm, met een afwijking van ten hoogste 0,5 cm in hetzelfde doel) moeten meten.

De achterkant van de doelpalen moet met de achterkant van de doellijn (en de buitendoellijn) één lijn vormen, zodat de voorkant van de doelpalen 3 cm over de buitendoellijn uitsteekt.

De doelpalen en doellat, welke elkaar verbinden, moeten uit hetzelfde materiaal zijn vervaardigd (bv. hout, lichtmetaal of kunststof). De doorsnede is vierkant (8 cm). De ribben moeten afgerond zijn met een straal van 4 ± 1 mm. De doelpalen en doellat moeten op de drie van op het speelloppervlak zichtbare zijden met twee duidelijk afstekende kleuren geschilderd zijn, die zich eveneens duidelijk ten opzichte van de achtergrond aftekenen. Beide doelen moeten in dezelfde kleuren geschilderd zijn.

In de hoek tussen doelpaal en doellat meten de kleurvlakken van de doelen in elke richting 28 cm, en deze moeten in dezelfde kleur zijn geschilderd. Alle andere kleurvlakken moeten 20 cm lang zijn. Elk doel moet een net, doelnet genoemd, hebben. Dit moet zo zijn opgehangen, dat een in het doel geworpen bal doorgaans in het doel blijft of niet door het doel kan vliegen. Indien nodig kan - in het doel achter de doellijn - een bijkomend net aangebracht worden. De afstand tussen de doellijn en dit bijkomend net zou ongeveer 70 cm, maar op zijn minst 60 cm moeten zijn.

- h) De diepte van het doelnet zou van boven 0,9 m achter de doellijn, en van onder 1,1 m moeten bedragen, waarbij voor beide maten een afwijking van $\pm 0,1$ m is toegestaan. De mazen zouden niet groter dan 10 x 10 cm mogen zijn. Het net moet aan de doelpalen en aan de doellat minstens om de 20 cm bevestigd zijn. Het is toegelaten, het doelnet en het bijkomend net zodanig vast te binden dat er geen bal tussen beide netten kan geraken.
- i) Achter het doel, in het midden van de buitendoellijn en op een afstand van ongeveer 1,5 m, behoort een (van de bodem af) 5 m hoog verticaal veiligheidsnet met een lengte van 9-14 meter opgehangen te zijn.
- j) De tijdwaarnemerstafel staat in het midden van de wisselzone, aan een van de beide zijlijnen. De tafel mag hoogstens 4 meter lang zijn en zou 30-40 cm boven de vloer van het speelloppervlak moeten geplaatst staan om een onbegrensd uitzicht te verzekeren.
- k) Alle afmetingen gegeven zonder tolerantie moeten voldoen aan de ISO-norm (International Standard Organisation) 2768-1:1989.
- l) De normen voor handbaldoelen zijn door het Europees Comité voor Standaardisatie, CEN (Comité Européen de Normalisation), volgens norm EN 749 in samenhang met norm EN 202.10-1 vastgelegd geworden.

